

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων,

Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο η κυβέρνηση εισάγει ένα σύγχρονο πλαίσιο για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις όπως είχε δεσμευτεί με τις προγραμματικές της δηλώσεις και σύμφωνα με το πλαίσιο αρχών που αποδέχτηκαν τα τρία κόμματα που τη στηρίζουν.

Έτσι, ικανοποιείται ένα πάγιο αίτημα του συνδικαλιστικού κινήματος, που υποστηρίχθηκε από όλες τις συνδικαλιστικές παρατάξεις και ήταν η κατάργηση του αναχρονιστικού νόμου 3239/55. Στο μεταξύ, τα τελευταία χρόνια, πολλές διατάξεις του νόμου 3239/55 είχαν καταργηθεί (όπως της ποινικοποίησης της απεργίας) και άλλες στην πράξη δεν εφαρμόστηκαν ή εφαρμόστηκαν σε εξαιρετικά ελάχιστες περιπτώσεις.

Για την εκπόνηση και κατάρτιση του νέου νόμου, το Υπουργείο Εργασίας εγκαινίασε τον Νοέμβριο του 1987 έναν ανοικτό διάλογο, που είχε απήγηση και συμμετοχή, με τα πολιτικά κόμματα, τους συνδικαλιστικούς και εργοδοτικούς φορείς και με τον επιστημονικό κόσμο της χώρας που ασχολείται με το εργατικό δίκαιο.

Τον Μάρτη του 1988 με την υπ' αριθμ. 92126/18-3-88, απόφαση του Υπουργού Εργασίας Γ. Γεννηματά συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας από ειδικούς επιστήμονες, με επικεφαλής τον καθηγητή του εργατικού δικαίου κ. Ι. Κουκιιάδη η οποία ύστερα από επίμονες και επίπονες συνεδριάσεις διάρκειας 9 μηνών, κατάρτισε και παρέδωσε στον Υπουργό το σχετικό προσχέδιο νόμου.

Η σύνθεση της ομάδας εργασίας, που εκπόνησε το προσχέδιο, ήταν αντιπροσωπευτική όλων των τάσεων και γνώμων της θεωρίας και της πρακτικής πάνω στα θέματα των συλλογικών διαπραγματεύσεων.

Γι αυτό και το έργο της ήταν δύσκολο. Χρειάστηκαν πάνω από 15 συνεδριάσεις για να καταστεί δυνατός ο συγκερασμός των διωστάμενων απόψεων και να διατυπωθούν οι τελικές διατάξεις, μερικές ομόφωνα και άλλες κατά πλειοψηφία. Θα πρέπει να επισημανθεί εδώ ότι καθ' όλη τη διάρκεια των 9 μηνών των εργασιών της Ομάδας, η πολιτεία δεν προσέβαλε με κανένα μέσο να επηρεάσει τις εργασίες της, έτσι ώστε οι τελικές επιλογές να αποτελέσουν πράγματι έργο σύγκλισης απόψεων των διαφόρων τάσεων, προϋπόθεση αναγκαία για κάθε έργο που απαιτεί ευρύτερη συναίνεση.

Στην Ελλάδα για πρώτη φορά έγινε προσπάθεια νομοθετικής ρύθμισης των συλλογικών συμβάσεων το 1913 από την Κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας είχε καταρτίσει σχετικό νομοσχέδιο στο πρότυπο των αριθμ. 322-323 του Ελβετικού Κώδικα Ενοχών. Αλλά ποτέ δεν έφτασε στη Βουλή προς ψήφιση.

Δεύτερη προσπάθεια έγινε με το άρθρ. 20 παρ. 2 του ν. 281/1914 «περί σωματείων», με το οποίο προβλέπονταν ότι τα επαγγελματικά σωματεία δικαιούνται να συνάπτουν «ομαδικές συμβάσεις εργασίας» για τον καθορισμό των όρων εργασίας. Η αδύσπαστη και ασαφής αυτή διάταξη δεν βρήκε πρακτική εφαρμογή, παρά μόνο σε ελάχιστες περιπτώσεις, αλλά και σ' αυτές αμφισβητήθηκε το κύρος τους.

Προκειμένου για τους ιδιωτικούς υπαλλήλους εκδόθηκε το νομοθετικό διάταγμα της 21-1/1-5-1926, με το οποίο ρυθμιζόταν η διαδικασία επίλυσης των συλλογικών διαφορών, στην περίπτωση που δεν επιτυγχάνονταν η υπογραφή συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Αλλά δεν κυρώθηκε με το νόμο και δεν εφαρμόστηκε.

Τρίτη προσπάθεια έγινε το 1927 με την κατάθεση στη Βουλή ενός νομοσχεδίου για τη ρύθμιση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, που είχε καταρτισθεί κατά το πρότυπο του Γαλλικού νόμου της 25-3-1919. Αλλά κι' αυτό δεν ψηφίστηκε για να γίνει νόμος.

Η αποτυχία όλων αυτών των προσπαθειών οφείλεται στο ότι το εργατικό κίνημα ήταν αδύναμο να επιβάλλει την ευδωμή τους.

Η πρώτη νομοθετική ρύθμιση έγινε το 1935, ύστερα από τις μεγάλες και μαχητικές απεργίες των ετών 1932-1935, που σπείρισαν τη ζωή δεκάδων εργαζομένων. Τότε το Κράτος αναγκάστηκε να εκδώσει τους αναγκαστικούς νόμους της 16/20 και 16/21 Νοέμβρη 1935, με τους οποίους ρυθμιζόταν ο τρόπος επίλυσης των συλλογικών διαφορών εργασίας και της υπογραφής συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Οι νόμοι αυτοί αποσκοπούσαν στη μεθόδευση τρόπων καταστολής της απεργιακής κινητοποίησης των εργαζομένων, την οποία δεν είχε μπορέσει να δαμάσει η κρατική τρομοκρατία και η βία των όπλων του Στρατού και της Αστυνομίας, όπως ωμά συνολογείται στην Εισηγητική Έκθεση των αναγκαστικών νόμων.

Οι νόμοι αυτοί τέθηκαν σε εφαρμογή εσπευσμένα με το βασιλικό διάταγμα της 18/6-18/1936, ύστερα από την εξαγγελθείσα γενική απεργία της 5ης Αυγούστου 1936, η οποία όμως ματαιώθηκε, γιατί την προηγούμενη ημέρα (4-8-1936) κηρύχθηκε η δικτατορία του Μεταξά.

Τους νόμους αυτούς εκμεταλλεύτηκε σε υπέρτατο βαθμό το δικτατορικό καθεστώς, δίνοντας υπό τον αυστηρό έλεγχο της κρατικής εξουσίας, ευρύτατη εφαρμογή των συλλογικών συμβάσεων, για ν' αποφύγει τον ξεσηκωμό των εργαζομένων.

Για την ισχυροποίηση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας εκδόθηκε ο αναγκαστικός νόμος 99/1936, που τις επικύρωσε.

Ο αναγκαστικός νόμος 547/1937 κατέστησε την παράβαση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας από μέρους του εργοδότη ποινικό αδίκημα, που διώκονταν αυτεπάγγελτα και δικάζονται με τη διαδικασία των αυτόφωρων αδικημάτων.

Για να ελέγχεται απόλυτα η λειτουργία του θεσμού, ο αναγκαστικός νόμος 1367/1938 επέβαλε την κατάρτιση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας παρουσία του Υπουργού Εργασίας ή του εξουσιοδοτημένου από αυτού οργάνου του Υπουργείου.

Υπό το νομικό αυτό καθεστώς, το αντικείμενο των συλλογικών συμβάσεων εργασίας ήταν περιορισμένο στους όρους και συνθήκες εργασίας και την αμοιβή, που μπορούσαν να περιέχουν οι ατομικές συμβάσεις εργασίας. Σε περίπτωση που δεν επιτυγχάνονταν η υπογραφή συλλογικής σύμβασης εργασίας, η συλλογική διαφορά παραπέμποταν στην υποχρεωτική διαιτησία, ενώπιον τριμελούς επιτροπής που προεδρεύονταν από τον Πρόεδρο Πρωτοδικών, με μέλη έναν εργατικό αντιπρόσωπο και έναν εργοδοτικό.

Από την παραπομπή της διαφοράς στη διαιτησία απαγορεύονταν η άσκηση του δικαιώματος της απεργίας, με βαρύτερες αστικές και ποινικές κυρώσεις.

Οι διατάξεις των παραπάνω αναγκαστικών νόμων διατηρήθηκαν σε ισχύ από το ν. 2053/1952, που με τις συμπληρώσεις του υποβαθμίστηκε περισσότερο ο θεσμός των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Με το νόμο αυτόν ιδρύθηκε «Συμβούλιο ρυθμίσεως συλλογικών σχέσεων και διαφορών εργασίας», το οποίο είχε αρμοδιότητα να εφαρμόζει την κυβερνητική εισοδηματική πολιτική και ν' ασκεί έλεγχο στις συναπτόμενες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, εγκρίνοντας ή τροποποιώντας ή απορρίπτοντας αυτές.

Έτσι καταλύθηκε ουσιαστικά η συνδικαλιστική αυτονομία και ο θεσμός των συλλογικών συμβάσεων εργασίας υπάχθηκε υπό τον ασφυκτικό έλεγχο του Κράτους.

Το νομικό αυτό καθεστώς αντικαταστάθηκε από το νόμο 3086/1954, που κι αυτός περιόριζε τις ελεύθερες διαπραγματεύσεις, με τη συμμετοχή σ' αυτές αντιπροσώπου του Κράτους, ο οποίος και συνυπέγραφε τη συλλογική σύμβαση εργασίας, εφ' όσον συμφωνούσαν και τα τρία μέρη.

Αλλά και πάλι για να τεθεί σε ισχύ η συλλογική σύμβαση εργασίας έπρεπε να επικυρωθεί από το πρωτοβάθμιο διοικητικό όργανο και στη συνέχεια να κηρυχθεί εκτελεστή από τον Υπουργό Εργασίας, ο οποίος μπορούσε και ν' αρνηθεί την κήρυξη εκτελεστής της συλλογικής σύμβασης εργασίας.

Η ρύθμιση αυτή είχε χαρακτηριστεί «τετρατόνης» και σύντομα αντικαταστάθηκε με τον ισχύοντα μέχρι σήμερα ν. 3239/1955.

Ελάχιστες βελτιώσεις επέφερε ο ν. 3239/1955 που ισχύει εδώ και 34 χρόνια με επουσιώδεις τροποποιήσεις από το νομοθετικό διάταγμα 3755/1957, τον αναγκαστικό νόμο 435/1968, τα νομοθε-

τικά διατάγματα 186/1969, 1198/1969 και 73/1974 και το ν. 549/1977.

Το αντικείμενο των συλλογικών συμβάσεων εργασίας εξακολούθησε να είναι περιορισμένο στα πλαίσια του περιεχομένου των ατομικών συμβάσεων εργασίας.

Κανένα μέτρο δεν λήφθηκε για να διευκολύνει και γίνονται αποτελεσματικές οι ελεύθερες διαπραγματεύσεις.

Αντίθετα, το χουντικό νομοθετικό διάταγμα 186/1969, που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την μεταπολίτευση, κατέστησε διαδικαστικά πολύπλοκες τις διαπραγματεύσεις.

Το ίδιο νομοθετικό διάταγμα περιόρισε τη δέσμευση από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας στα μέλη των οργανώσεων που τις υπέγραψαν δίχως να προβλέπει το δικαίωμα της προσχώρησης. Επέτρεπε την επέμβαση του κράτους αρχικά και επί ουσιαστικού περιεχομένου και μετά το νομοθετικό διάταγμα 73/1974 ως προς τον έλεγχο της νομιμότητας.

Η εφαρμογή του θεσμού των συλλογικών συμβάσεων εργασίας περιορίζεται στους εργαζόμενους με εξαρτημένη εργασία, εξαιρώντας τους απασχολούμενους στη γεωργία, κτηνοτροφία και συναφείς εργασίες καθώς και τους κατ' οίκον εργαζόμενους.

Η κρατική παρέμβαση είναι έκδηλα καθοριστική εφόσον ο Υπουργός Εργασίας ύστερα από την αποτυχία της μεσολάβησης του κρατικού οργάνου προς απογραφή των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, έχει το δικαίωμα να παραπέμψει τη συλλογική διαφορά στην υποχρεωτική διαιτησία.

Με την παραπομπή της διαφοράς στην υποχρεωτική διαιτησία αναστέλλεται το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα της απεργίας.

Η σιωπή του νόμου, ως προς τη σχέση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας έναντι της νομοθετικής ρύθμισης των όρων εργασίας, επέτρεψε στη νομολογία, ερμηνεύοντας αυθαίρετα τη διάταξη του άρθρου 22 παρ. 2 του Συντάγματος, να δώσει το προβάδισμα στη δυσμενέστερη για τους εργαζόμενους νομοθετική ρύθμιση, έναντι της ευνοϊκότερης των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, στο όνομα της αυτονομίας του νομοθέτη, παραμερίζοντας την αυτόνομη εξουσία των συνδικαλιστικών οργανώσεων και τις Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας 87 και 98, που την κατοχυρώνουν (Σ.Ε. 632/1987 Ολομ. ΕΕΔ 37, 269, Σ.Ε. 2137/1966, ΕΕΔ 25, 1247, Α.Π. 626/1980 Ολομ., ΕΕΔ 39, 566).

Κατέστησε ακόμα ανεπίτρεπτη τη σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, αν τα θέματα είχαν ρυθμιστεί από εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας.

Στις περιπτώσεις που ο Υπουργός Εργασίας κρίνει πως η διένεξη μπορεί να διαταράξει τη δημόσια τάξη ή να κλονίσει την εθνική οικονομία, δικαιούται να παραπέμψει τη συλλογική διαφορά απευθείας στο διαιτητικό δικαστήριο, δίχως να τηρηθούν οι διαδικασίες των διαπραγματεύσεων και της μεσολάβησης.

Στα διαιτητικά δικαστήρια παρέχεται επίσης η εξουσία για την αυθεντική ερμηνεία των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Το θέμα της συρροής περισσότερων συλλογικών συμβάσεων εργασίας δεν επιλύεται από το νόμο, με αποτέλεσμα να δημιουργείται σύγχυση, που καταλήγει σε βάρος των εργαζομένων.

Τέλος ο ν. 3239/1955 εμμέσως με το άρθρ. 15 παρ. 2 όφεισε περιθώρια για να υποστηριχθεί και γίνει δεκτή από τη νομολογία η γερμανική θεωρία της σιωπηρής ρήτηρας ειρήνης και αποχής των εργαζομένων από κάθε αγωνιστική κινητοποίηση στη διάρκεια της ισχύος της συλλογικής σύμβασης εργασίας.

Στον ευρωπαϊκό χώρο περί τα τέλη του 19ου αιώνα πρωτοεμφανίστηκε μια νέα μορφή ρύθμισης των συλλογικών διαφορών από την παροχή της εργασίας, που ήταν επακολούθημα των απεργιακών κινητοποιήσεων των εργαζομένων σε όλες τις βιομηχανικά αναπτυγμένες χώρες.

Για πολλά χρόνια το κοινωνικό αυτό φαινόμενο λειτούργησε στην πρακτική, με την μορφή των «συμφωνιών κυρίων» με τις οποίες επιλύονταν τα οικονομικά κυρίως αιτήματα των απεργών με αντάλλαγμα το σταμάτημα της απεργίας. Αλλά οι συμφωνίες αυτές παραβιάζονταν συνήθως από τους εργοδότες, με συνέπεια να ξεσπούν νέες οξύτερες και μαχητικές απεργίες που πολλές φορές έπαιρναν επαναστατικό χαρακτήρα, κλυδωνίζοντας την κα-

πιταλιστική οικονομία και το αστικό κοινωνικό καθεστώς.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές τα ευρωπαϊκά κράτη αναγκάστηκαν να αναγνωρίσουν νομοθετικά το θεσμό των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Σε μερικές χώρες, όπως στην Αγγλία και την Ιταλία ο θεσμός αναγνωρίστηκε DE FACTO στην πρακτική και απαλλαγμένος νομοθετικών περιορισμών λειτούργησε και αναπτύχθηκε ως εθιμικό δίκαιο.

Μετά τη λήξη του πρώτου παγκόσμιου πολέμου οι συλλογικές συμβάσεις πήραν νέες διαστάσεις κοινωνικού περιεχομένου και οι ρυθμιστικοί όροι τους απέκτησαν κανονιστικό χαρακτήρα αναγκαστικής ισχύος, αντί του συμβατικού.

Οι σημαντικότερες μεταβολές επήλθαν ύστερα από το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Το αντικείμενό τους διευρύνθηκε και σε κοινωνικά θέματα. Επέβαλαν την ίδρυση αλληλοβοηθητικών ταμείων, τα οποία διαχειρίζονταν τα συμβούλια επιχειρήσεων.

Καθιέρωσαν τη συμμετοχή των εργαζομένων στην επιχείρηση, μέσω των οποίων οι εργαζόμενοι έλεγχαν την επιχειρησιακή πολιτική των εργοδοτών και γενικά ρύθμιζαν, πέραν από τα οικονομικά ζητήματα, θέματα κοινωνικής πολιτικής.

Χαρακτηριστικές είναι οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας του 1974 στην Ιταλία που υποχρέωσαν τις μεγάλες αυτοκινητοβιομηχανίες να εγκαταλείψουν την πολιτική των επενδύσεων σε ξένες χώρες και να προβούν σε επενδύσεις μέσα στην Ιταλία, όπως επίσης να κατασκευάσουν δρόμους και παιδικούς ή βρεφικούς σταθμούς κοντά στις εγκαταστάσεις τους.

Έτσι ο θεσμός των συλλογικών συμβάσεων εργασίας έγινε κοινή συνείδηση, ως αυτόνομη πηγή δικαίου, αναγκαστικής ισχύος και κατοχυρώθηκε διεθνώς με την 98 Διεθνή Σύμβαση Εργασίας του 1949.

Οι βασικοί άξονες του προτεινόμενου νομοσχεδίου είναι:

- Η αναγνώριση πλήρους δικαιώματος για ελεύθερες διαπραγματεύσεις, απαλλαγμένες από τους περιορισμούς που ίσχυαν μέχρι σήμερα. Το δικαίωμα συνεπάγεται και υποχρέωση για διαπραγμάτευση αλλά και για πληροφόρηση, έτσι ώστε η κοινωνική εξέλιξη να είναι προϊόν, κατά κύριο λόγο των διαπραγματεύσεων και όχι αποτέλεσμα της παρέμβασης του κράτους.

- Το δικαίωμα για ελεύθερες διαπραγματεύσεις που εκφράζεται με την εντυπωσιακή διεύρυνση του περιεχομένου των διαπραγματεύσεων έτσι ώστε να καλύπτονται ουσιαστικά όλα τα θέματα που ενδιαφέρουν τις σχέσεις εργασίας και κεφαλαίου και με το δικαίωμα της επάλληλης διαπραγμάτευσης στα διάφορα επίπεδα. Η πολιτεία παραιτείται σταδιακά από τις παρεμβατικές της δικαιοδοσίες, υπέρ της «νομοθετικής» δραστηριότητας των κοινωνικών εταίρων ή ανταγωνιστών (συλλογική αυτονομία) χωρίς όμως να υποχρεώνει τα μέρη να καταλήξουν σε συμφωνία (σεβασμός της συμβατικής ελευθερίας).

- Η αποκέντρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων ως το επίπεδο της επιχείρησης αλλά και η διατήρηση όλων των ενδιάμεσων επιπέδων ώστε να διαφυλάσσονται οι τυχόν ευνοϊκότεροι συσχετισμοί δυνάμεων υπέρ των εργαζομένων.

- Η αποσύνδεση του δικαιώματος της απεργίας τόσο κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων αλλά και μετά τη συνολολογήση της σύμβασης.

Αυτή η αντιμετώπιση είναι σύμφωνη και με την πολλαπλότητα των διαπραγματευτικών επιπέδων αλλά και με την κατάργηση των υφιστάμενων αυστηρών ιεραρχικών σχέσεων μεταξύ των υφιστάμενων συλλογικών συμβάσεων.

- Η καθιέρωση της μεσολάβησης ως ουσιαστικής ουδέτερης, τεκμηριωμένης και αξιόπιστης διαδικασίας όπου τα μέρη θα κατοφύγουν με τη βεβαιότητα ότι θα συνομολογήσουν συλλογική σύμβαση και όχι ότι θα οδηγηθούν σε αδιέξοδο.

- Η κατάργηση της υποχρεωτικής διαιτησίας γιατί έτσι όπως προβλέπεται στο νόμο 3239/55 και όπως λειτούργησε στην πράξη φαλκίδευσε κάθε έννοια συλλογικής διαπραγμάτευσης. Καθιερώνεται η προαιρετική διαιτησία ως επικουρική διαδικασία και μόνον όταν δεν υπάρχει η σχετική ρήτρα σε προηγούμενη συλλογική σύμβαση εργασίας.

Τα διαιτητικά δικαστήρια καταργούνται και υποκαθίστανται από σώμα διαιτητών του οποίου τα προσόντα και το ηθικό κύρος θα μειώσουν στο ελάχιστο την αμφισβήτηση των αποφάσεών τους.

Θα πρέπει να τονίσουμε ακόμη ότι είναι καταφανής η προσπάθεια που έγινε για την εναρμόνιση του προτεινόμενου νομοσχεδίου με τις διεθνείς συμβάσεις και συστάσεις καθώς και η προσέγγιση των διατάξεών του στις νομοθεσίες των άλλων ευρωπαϊκών χωρών, δίχως να παραβλέπεται η ελληνική πραγματικότητα και οι αδυναμίες του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος, για το ξεπέρασμα των οποίων δίνονται σημαντικά κίνητρα.

Σήμερα, και ενώπιε της πρόκλησης του 1992, η απελευθέρωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων από τον ασφυκτικό κλοιό του ν. 3239/55 είναι εθνική ανάγκη.

Το προτεινόμενο νομοσχέδιο θα αποτελέσει μαζί με τους νόμους 1767/88, 1365/83 και 1264/82 το σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο ενός προοδευτικού συλλογικού εργατικού δικαίου, το οποίο θα αναμορφώσει τα διαπραγματευτικά ήθη και θα επιδράσει θετικά στις οικονομικές εξελίξεις.

Στο σύνολό του το προτεινόμενο νομοσχέδιο είναι προοδευτικό, αν όχι επαναστατικό σε σχέση με την ισχύουσα νομοθεσία και θα αποτελέσει ιστορικό σταθμό για το ελληνικό συλλογικό εργατικό δίκαιο. Γνωρίζουμε ότι κάθε νεωτερισμός έχει το τίμημά του και επιμυζόμαστε το βάρος των οποίων αρνητικών κριτικών επειδή πιστεύουμε ότι η αξία αυτού του εγχειρήματος θα αναγνωριστεί τελικά από τους ενδιαφερόμενους.

Άρθρο 1

Έκταση εφαρμογής του νόμου

Με το άρθρο 1 όπως και ο υπότιτλος υποδηλώνει, διαγράφεται η έκταση εφαρμογής του νόμου.

Ειδικότερα: Με την παράγραφο 1 καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπαγωγής στο νόμο που είναι δύο: η ύπαρξη σχέσης εξαρτημένης εργασίας αφ' ενός και αφ' ετέρου τα υποκείμενα της σχέσης πρόσωπα, δηλαδή οι εργοδότες (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) και οι εργαζόμενοι να εμπήκουν στο διαγραφόμενο από το νόμο πλαίσιο που είναι ευρύτατο. Από πλευράς εργοδοτών περιλαμβάνεται κάθε εργοδότης ημεδαπός ή αλλοδαπός, επιχείρηση, εκμετάλλευση ή υπηρεσία του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, από πλευράς δε εργαζομένων, όλοι οι με σχέση εξαρτημένης εργασίας εργαζόμενοι στους οποίους, προς αποφυγή παρερμηνείας, τονίζεται ότι περιλαμβάνονται και :

α) Οι εργαζόμενοι στη γεωργία, κτηνοτροφία και συναφείς εργασίες. Σ' αυτούς περιλαμβάνονται κατά το νόμο όχι μόνο οι απασχολούμενοι στις άμεσες γεωργικές κ.λπ. εργασίες αλλά και στις άμεσες (καλλιέργεια, συγκομιδή και αντίστοιχα ή άμεση εργασία του ποιμένα χοιροτρόφου, πτηνοτρόφου, δασοκόμου). Δεν περιλαμβάνονται όμως οι εργαζόμενοι στην αλιεία (αλιεργάτες) και γενικότερα στο νόμο αυτόν δεν υπάγονται οι απασχολούμενοι στη «ναυτική εργασία» λόγω των συνθηκών και του ειδικού νομοθετικού καθεστώτος που ισχύει γι' αυτή την κατηγορία των εργαζομένων.

Θα πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η υπαγωγή στο νόμο αδιακρίτως των γεωργικών εργατών επιβάλλεται και από την υποχρέωση προσαρμογής της εσωτερικής νομοθεσίας προς την 141 διεθνή σύμβαση εργασίας που είναι, ήδη, νόμος τους κράτους.

β) Οι «κατ' οίκον» εργαζόμενοι, δηλαδή, αυτοί που παρέχουν ορισμένη εργασία σε τρίτους με τόπο εργασίας στο σπίτι τους και εφ' όσον βέβαια, βάση συγκεκριμένων συνθηκών, αποδεικνύεται σχέση εξαρτημένης εργασίας με τους τρίτους.

Με την παράγραφο 2 εισάγεται σημαντική καινοτομία. Παρέχεται η δυνατότητα εφαρμογής του νόμου και σε πρόσωπα τα οποία παρέχουν εργασία με τα εξωτερικά χαρακτηριστικά της συμβάσεως έργου ή ανεξαρτήτων υπηρεσιών στην ουσία όμως απασχολούνται υπό συνθήκες εξάρτησης και εμφανίζουν ανάγκη προστασίας αντίστοιχη με αυτή των εργαζομένων με σχέση εξαρτημένης εργασίας (π.χ. φασόν ή ιδιοκτήτης φορτηγών αυτοκινήτων που παραδίδει στους λιανοπωλητές ορισμένα προϊόντα

συγκεκριμένης εταιρείας).

Η προσπάθεια ένταξης αυτών των ατόμων στον κύκλο των προσώπων που θα καλύπτονται από την αντίστοιχη συλλογική σύμβαση είναι μια τάση που παρατηρείται στα σύγχρονα Ευρωπαϊκά δίκαια και η οποία σκοπεύει να περιορίσει, σ' έναν ορισμένο βαθμό, την εικονική εν πολλοίς, μετατροπή της σύμβασης εργασίας σε σύμβαση έργου κ.λπ. Άλλωστε και εφ' όσον συντρέχει το στοιχείο της εξάρτησης, σύμφωνα με κρατούσα νομολογία, τα άτομα, αυτά χαρακτηρίζονται ως μισθωτοί και επομένως καλύπτονται από την υφιστάμενη συλλογική σύμβαση.

Άρθρο 2

Περιεχόμενο της συλλογικής σύμβασης εργασίας

Με το άρθρο αυτό διευρύνεται το μέχρι σήμερα περιορισμένο αντικείμενο των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των συλλογικών συμβάσεων.

Αυτή η διεύρυνση είναι μια θετική απάντηση σε σχετικό αίτημα των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων και των οργανώσεων των εργοδοτών.

Σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες διατάξεις του ν. 1767/88 για την κύρωση της 135 Δ.Σ.Ε. παρέχεται η δυνατότητα ρύθμισης με συλλογική σύμβαση εργασίας όχι μόνο όλων των θεμάτων της ατομικής σχέσης εργασίας αλλά κάθε θέματος που αφορά γενικά τις σχέσεις κεφάλαιο - εργασία.

Ειδικότερα με την παράγραφο 3 παρέχεται το δικαίωμα ρύθμισης της άσκησης του συνδικαλιστικού δικαιώματος μέσα στις επιχειρήσεις και πέρα από τα όρια που προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία. Μπορεί να ρυθμιστεί ακόμη και το θέμα της παρακράτησης των συνδικαλιστικών εισφορών και η απόδοσή τους στις δικαιούχες συνδικαλιστικές οργανώσεις, ρύθμιση που μέχρι σήμερα ο νόμος 1264/82 είχε παραχωρήσει μόνο στην Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας.

Η διάταξη έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί αν εφαρμοσθεί συστηματικά θα οδηγήσει το συνδικαλιστικό κίνημα σε ουσιαστική οικονομική αυτοδυναμία.

Με την παράγραφο 4 δίνεται η δυνατότητα συνομολόγησης επιπρόσθετων ασφαλιστικών παροχών (πρόσθετη ασφάλιση κατά των κινδύνων των ατυχημάτων, της ασθένειας, της μητρότητας κ.λπ.) καθώς και η ίδρυση λογαριασμών κοινωνικών παροχών (π.χ. αλληλοβοήθειας, άθλησης, ψυχαγωγίας, βρεφονηπιακών σταθμών κ.λπ.)

Τα συνταξιοδοτικά θέματα εξαιρούνται ρητά από το πεδίο της συλλογικής διαπραγμάτευσης όχι μόνο γιατί υπάρχει ο σχετικός περιορισμός από το Σύνταγμα αλλά και γιατί ένα θέμα που επιμύζεται το κοινωνικό σύνολο δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συμφωνίας ή διαφωνίας εργαζομένων και εργοδοτών.

Με την παράγραφο 5 εισάγεται ένα νέο πεδίο διαπραγμάτευσης που αφορά την άσκηση της επιχειρηματικής πολιτικής στο μέτρο που αυτή επηρεάζει άμεσα τις εργασιακές σχέσεις, όπως π.χ. τις επενδύσεις για την αύξηση των θέσεων απασχόλησης, τις προσλήψεις ή απολύσεις, την εισαγωγή νέας τεχνολογίας ή μεθόδων παραγωγής.

Η διάταξη αυτή σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 4 για διαπραγμάτευση και πληροφόρηση αναβαθμίζουν το ρόλο των συνδικάτων σε σχέση με την αναπτυξιακή πορεία της επιχείρησης. Αν είχαν αυτή τη δυνατότητα οι εργαζόμενοι και στο παρελθόν ασφαλώς δεν θα υπήρχε σήμερα το φαινόμενο των προβληματικών επιχειρήσεων με σοβαρές επιπτώσεις τόσο στην εθνική οικονομία όσο και στην απασχόληση.

Με την παράγραφο 8 δίνεται όχι μόνο η δυνατότητα αλλά και σε (συνδυασμό με τις διατάξεις του κεφαλαίου Γ) η προτεραιότητα στη συλλογική σύμβαση εργασίας να ρυθμίζει οποιοδήποτε θέμα αφορά στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων, της μεσολάβησης και της διαιτησίας ακόμη και τον ορισμό των μεσολαβητών και διαιτητών, ώστε να αποφεύγονται στον κρίσιμο χρόνο οι αμφισβητήσεις.

Τέλος με παράγραφο 9 που ορίζει ότι η συλλογική σύμβαση ερ-

γασίας μπορεί να περιέχει ρήτρα ειρήνης σχετικά με τα ζητήματα που ρυθμίζει, αντιστρέφει τη νομολογιακή και θεωρητική κατασκευή της ρήτρας ειρήνης, ως εμπειροχρησμένης «σιωπηρά» στο σχετικό μέρος της συλλογικής σύμβασης ή ως συμφυούς προς την έννοια της σύμβασης, διότι θα προοικονομεί σε ρητή διάταξη νόμου.

Η διάταξη αυτή έχει μεγάλη σημασία για τους εργαζόμενους, γιατί ένας μεγάλος αριθμός απεργιών κηρύσσονται παράνομες εξαιτίας της εξυπακουόμενης ρήτρας ειρήνης.

Άρθρο 3

Είδη συλλογικής σύμβασης εργασίας και αρμοδιότητα σύναψης

Με το άρθρο αυτό προσδιορίζονται τα είδη των συλλογικών συμβάσεων εργασίας (παρ.1), οι σχέσεις προς την εθνική γενική συλλογική σύμβαση των λοιπών ειδών συλλογικών συμβάσεων εργασίας (παρ.2) και η αρμοδιότητα σύναψης των διαφόρων κατηγοριών συλλογικών συμβάσεων εργασίας (παρ. 3-8).

Ειδικότερα:

1. Με την παράγραφο 1 καθορίζονται τα είδη των συλλογικών συμβάσεων εργασίας που είναι:

α. Οι εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας που αφορούν τους εργαζόμενους όλης της χώρας.

β. Οι κλαδικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας που αφορούν τους εργαζόμενους περισσότερων (της μιάς) ομοειδών ή συναφών εκμεταλλεύσεων ή επιχειρήσεων ορισμένης πόλης ή περιφέρειας ή και όλης της χώρας.

γ. Οι επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις εργασίας που αφορούν τους εργαζόμενους μιας εκμετάλλευσης ή επιχείρησης.

δ. Οι εθνικές ομοιοεπαγγελματικές που αφορούν τους εργαζόμενους ορισμένου επαγγέλματος και των συναφών προς το επάγγελμα αυτό ειδικοτήτων όλης της χώρας.

ε. Οι τοπικές ομοιοεπαγγελματικές, που αφορούν τους εργαζόμενους ορισμένου επαγγέλματος ή και των συναφών ειδικοτήτων συγκεκριμένης πόλης ή περιφέρειας.

*Όπως είναι φανερό εισάγονται δύο νέα είδη συλλογικών συμβάσεων εργασίας (κλάδου οικονομίας και επιχειρησιακές) και καταργείται η κατηγορία των «ειδικών» συλλογικών συμβάσεων.

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 10 περί συρροής, οδηγούν στην κατάργηση της αυστηρής ιεράρχησης που ίσχυε μέχρι σήμερα που είχε σαν αποτέλεσμα την πλήρη αποδυνάμωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων κατώτερου επιπέδου και τη σκιάδη παρουσία των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων.

Επί πλέον, τα διαπραγματευόμενα μέρη αναγκάζονται μέχρι σήμερα να επινοούν ανύπαρκτες ειδικές συνθήκες, επιτείνοντας ακόμη περισσότερο την υπάρχουσα σύγχυση ενώ η δικαιοσύνη αβεβαιότητα που κατ' ανάγκη επικρατεί, δεν ευνοεί τη δημιουργία ενός στοιχειώδους διαπραγματευτικού κλίματος.

Στην ίδια παράγραφο αναφέρεται ακόμη ότι οι Εθνικές Συλλογικές Συμβάσεις δεσμεύουν όλους τους εργοδότες χωρίς να χρειάζεται η κήρυξη τους ως υποχρεωτικών από τον Υπουργό Εργασίας και τούτο γιατί θεωρούνται ως περιχόμενες τα κατωτάτα όρια προστασίας της εργασίας. Η μη συμμετοχή του Υπουργού Εργασίας υποδηλώνει την κυβερνητική θέληση της απεμπλοκής του Κρότους αλλά και το σεβασμό της Κυβέρνησης προς την αρχή της συλλογικής αυτονομίας η οποία εθίγετο, έστω και με τη συμβολική παρουσία του Υπουργού Εργασίας κατά την υπογραφή της συλλογικής σύμβασης εργασίας.

Συλλογικές συμβάσεις εργασίας διαφορετικής εμβέλειας ή κατώτερου επιπέδου μπορούν να περιέχουν ευνοϊκότερους όρους όχι όμως και δυσμενέστερους της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης.

Με τις πιο πάνω καινοτομίες το νομοσχέδιο μετατοπίζει το κέντρο βάρους των συλλογικών ρυθμίσεων από τις «παραδοσιακές» μορφές των ομοιοεπαγγελματικών στις σύγχρονες μορφές των συλλογικών συμβάσεων εργασίας κατά κλάδο οικονομίας ή κατά επιχείρηση, όπου τα οικονομικά αποτελέσματα είναι τα βαρύνον-

τα στοιχεία για τη διαπραγμάτευση και την υπογραφή της συλλογικής σύμβασης εργασίας. Με τις παραγράφους 3 - 7 καθορίζεται η αρμοδιότητα σύναψης των διαφόρων κατηγοριών συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Ειδικότερα: Με την παράγραφο 3 προσδιορίζονται οι οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών που συνάπτουν τις εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Από τη διατύπωση της σχετικής διάταξης γίνεται φανερό ότι το δικαίωμα αυτό ο νόμος δεν το απονέμει «κατά τεκμήριο ακατάμηχο» σε ορισμένες εκ των προτέρων καθοριζόμενες οργανώσεις -πράγμα που κατακρίθηκε από τη θεωρία- αλλά προσδιορίζει το επίπεδο των οργανώσεων εργοδοτών, εργαζομένων οι οποίες έχουν κατ' αρχή το δικαίωμα σύναψης και που τελικά θα επιλεγούν για την υπογραφή κατά τους κανόνες που διαγράφει το επόμενο άρθρο του νόμου για την ικανότητα υπογραφής των διαφόρων ειδών συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Τέτοιες οργανώσεις θα μπορούσαν να εκληφθούν κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, οι οργανώσεις που υπέγραψαν μέχρι τώρα την εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας, εκτός εάν αποκλεισθούν από τους κανόνες περί ικανότητας ή περιλαμβάνονται ήδη σε ευρύτερα συνδικαλιστικά σχήματα.

Από τις λοιπές παραγράφους (4 - 7) του άρθρου 3 που καθορίζουν τις αρμόδιες οργανώσεις οι οποίες συνάπτουν τα λοιπά είδη συλλογικών συμβάσεων εργασίας θα πρέπει να εξαρθεί η διάταξη (παρ. 5) που απομένει το δικαίωμα υπογραφής επιχειρησιακών συλλογικών συμβάσεων εργασίας αποκλειστικά στον εργοδότη. Με την καινοτομία αυτή το εσωτερικό δικαίο προσανατολίζεται προς τα ευρωπαϊκά σχήματα και είναι προφανείς οι ευμενείς επιπτώσεις που θα έχει στις εργασιακές σχέσεις επιπέδου επιχείρησης.

Διαδικασία διαπραγματεύσεων - Δικαίωμα και υποχρέωση για διαπραγμάτευση.

Με τις παρ. 1-4 και 8 προσδιορίζεται το δικαίωμα, η υποχρέωση και η διαδικασία διαπραγμάτευσης καθώς το δικαίωμα πληροφόρησης. Ειδικότερα ο νόμος αναγάγει τη διαπραγμάτευση σε δικαίωμα και υποχρέωση των μερών (παρ. 1). Η διάταξη δεν είναι απλώς μια κατευθυντήρια διακήρυξη αφού το δικαίωμα και η υποχρέωση υπόκεινται στην κρίση αν η άσκησή τους είναι καλόπιστη και με πρόθεση επίλυσης της συλλογικής διαφοράς (παρ. 1,3).

Η διαδικασία της υπογραφής και θέσης σε ισχύ της συλλογικής σύμβασης εργασίας απλοποιείται. Απαλλάσσεται από τις γραφειοκρατικές διατυπώσεις του άρθρου 1 ν.δ. 186/1969 και τις κοινοποιήσεις.

Με μόνη την κατάθεσή της στην Επιθεώρηση Εργασίας της έδρας της συνδικαλιστικής οργάνωσης η συλλογική σύμβαση εργασίας τίθεται σε ισχύ.

Μοναδική προϋπόθεση για τις διαπραγματεύσεις και την υπογραφή αποτελεί η προσαγωγή των εξουσιοδοτικών εγγράφων των οργανώσεων για τα πρόσωπα που τις εκπροσωπούν.

Ο νόμος προσδιορίζει ακόμη σύντομες προθεσμίες έναρξης των διαπραγματεύσεων (παρ. 2) και το σημαντικότερο προσδιορίζει τα στοιχεία για την οικονομική κατάσταση και πολιτική, που δικαιούται να αξιώσει η εργατική πλευρά. Με τη διαταγή αυτή προσδιορίζεται δηλαδή το δικαίωμα πληροφόρησης και σωστής ενημέρωσης των εργαζομένων κατά τις διαπραγματεύσεις.

Με τη διάταξη της παρ. 6 προβλέπεται το δικαίωμα παρέμβασης στις διαπραγματεύσεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων και συνυπογραφής των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Ευνόητο ότι το δικαίωμα αυτό παρέχεται στις οργανώσεις εκείνες που κατά τους κανόνες για την αντιπροσωπευτικότητα δεν μπορούν μόνες τους να υπογράψουν συλλογική σύμβαση εργασίας.

Τέλος με τη διάταξη της παρ. 7 απεγκλωβίζεται το δικαίωμα της απεργίας, από τις διαδικασίες της διαπραγμάτευσης, της μεσολάβησης και διαιτησίας και ασκείται ελεύθερα, εκτός εάν με συλλογική σύμβαση εργασίας η άσκησή του έχει αποκλεισθεί από τα μέρη.

Άρθρο 5

Διαδικασία υπογραφής και θέση σε ισχύ της συλλογικής σύμβασης εργασίας

Με τις διατάξεις του άρθρου 5 απλουστεύεται η διαδικασία ολοκλήρωσης της συλλογικής σύμβασης εργασίας με την κατάθεσή της στις κατά τοπο αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και σύνταξη της σχετικής πράξης κατάθεσης. Καταργείται η δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ο έλεγχος νομιμότητας των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, χαρακτηριστικά επέμβασης της εκτελεστικής εξουσίας. Η κρίση για την νομιμότητα επαφίεται στα πολιτικά δικαστήρια επί εκδίκασης των ατομικών διαφορών.

Άρθρο 6

Ικανότητα για σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας - νομιμοποίηση εκπροσώπων

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 ο νόμος απ'ζνέμει την ικανότητα για υπογραφή συλλογικής σύμβασης εργασίας.

α. Στις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργοδοτών.

β. Στην πιο αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων.

γ. Στις επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις εργασίας, σε κάθε εργοδότη που απασχολεί πενήντα (50) τουλάχιστον εργαζόμενους.

Το προσχέδιο περιορίζει την ικανότητα μόνο στην πιο αντιπροσωπευτική οργάνωση και τούτο γίνεται προς το συμφέρον του εργατικού συνδικαλιστικού κινήματος και των εργαζομένων. Γιατί αφ' ενός αποτελεί κίνητρο υποβάθμισης των αντισυνδέσμων και των οργανώσεων φαντασμάτων, που διασπούν το κίνημα προς όφελος της εργοδοσίας και αφ' ετέρου δίνει τη δυνατότητα στη μαζικότερη οργάνωση να ασκήσει τη μεγαλύτερη δυνατή πίεση για την επίτευξη ευνοϊκότερων για τους εργαζόμενους όρων.

Κριτήριο της αντιπροσωπευτικότητας καθίσταται ο αριθμός των μελών που ψήφισαν κατά τις τελευταίες εκλογές προς ανάδειξη διοίκησης και όχι ο αριθμός των εγγεγραμμένων μελών, όπως ισχύει με το υφιστάμενο νομοθετικό καθεστώς (άρθ. 1 παρ. 2 του ν.δ. 186/1969 και άρθ. 3 του ν.δ. 73/1974), πράγμα που επιτρέπει την εμφάνιση πλαστής αντιπροσωπευτικότητας με την εγγραφή στα μητρώα πλασματικών μελών. Η τυχόν αμφισβήτηση της αντιπροσωπευτικότητας της εργατικής ή εργοδοτικής οργάνωσης επιλύεται από την Επιτροπή του άρθ. 15 του ν. 1264/1982 μέσα σε σύντομη προθεσμία των 10 ημερών.

Οι άλλες οργανώσεις που δεν έχουν ικανότητα υπογραφής συλλογικής σύμβασης εργασίας, δικαιούνται να παρέμβουν στις διαπραγματεύσεις που τις αφορούν και εφ' όσον υπογράψουν τη συλλογική σύμβαση εργασίας δεσμεύονται από αυτή όπως αναλύθηκε σε προηγούμενο άρθρο.

Τέλος με την παράγραφο 3 του άρθρου ορίζεται ότι για την νομιμοποίηση των οργανώσεων εφαρμόζεται ό,τι οι σχετικές κατά άλλα διατάξεις ορίζουν.

Άρθρο 7

Ισχύς συλλογικής σύμβασης εργασίας

Με την παράγραφο 1 δηλώνεται ρητά η αρχή ότι οι κανονιστικοί όροι της συλλογικής σύμβασης εργασίας έχουν ισχύ ουσιαστικού κανόνα δικαίου.

Με τις παραγράφους 2 και 3 καθορίζονται οι σχέσεις της συλλογικής σύμβασης εργασίας προς την ατομική σύμβαση εργασίας και το νόμο. Ειδικότερα ορίζεται ότι οι ευνοϊκότεροι όροι της ατομικής σύμβασης κατισχύουν των αντίστοιχων όρων της συλλογικής σύμβασης (παρ. 2). Τα ίδια ισχύουν και σε περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ κανονιστικών όρων συλλογικής σύμβασης εργασίας νόμου ή κανονισμών, εκτός εάν ο νόμος είναι δημοσίας τάξεως ή αμφιμερώς αναγκαστικού δικαίου.

Άρθρο 8

Δέσμευση

Σε συμφωνία με το ισχύον καθεστώς το άρθρο 8 παρ. 1 ορίζει ότι οι Εθνικές Γενικές Συλλογικές Συμβάσεις καθορίζουν τους ελάχιστους όρους εργασίας των εργαζομένων.

Κατά συνέπεια δεσμεύουν το σύνολο των εργοδοτών και των εργαζομένων και ανεξάρτητα από τη συνδικαλιστική ένταξή τους ή μη ένταξή τους.

Το νομοσχέδιο εισαγει μια σοβαρή καινοτομία επεκτείνοντας την ισχύ των Εθνικών Γενικών Συλλογικών Συμβάσεων και στους εργαζόμενους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τους Ο.Τ.Α. (άρθρο 6 παρ. 1, εδάφιο 2).

Η νέα αυτή ρύθμιση υπογραμμίζει τη βούληση του νομοθέτη να μειώσει στο ελάχιστο την κρατική παρέμβαση στη σφαίρα των διαπραγματεύσεων. Κατά το ισχύον δίκαιο οι παραπάνω εργαζόμενοι δεν καλύπτονται αυτόματα και πρέπει η συλλογική σύμβαση εργασίας να κηρυχθεί υποχρεωτική.

Οι υπόλοιπες συλλογικές συμβάσεις εργασίας δεσμεύουν τους εργαζόμενους και εργοδότες που είναι μέλη των συμβαλλόμενων συνδικαλιστικών οργανώσεων καθώς και του εργοδότη που συνάπτει συλλογική σύμβαση εργασίας ατομικά (περίπτωση επιχειρησιακής συλλογικής σύμβασης εργασίας άρθρο 8 παρ. 2).

Η μη γενίκευση της ισχύος των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, εκτός των εθνικών γενικών, σκοπεύει στη δημιουργία κινήτρων για την αύξηση της συνδικαλιστικής πυκνότητας του εργατικού δυναμικού. Η αρχή αυτή η οποία δεν έρχεται ο' αντίθεση με την προστασία της αρνητικής συνδικαλιστικής ελευθερίας αποτελεί και το ισχύον δίκαιο επί του θέματος (άρθρο 4 ν.δ. 186/1969).

Εξαιρέση στον παραπάνω κανόνα εισάγει η παρ. 3 του άρθρου 8, η οποία ορίζει ότι οι κανονιστικοί όροι των επιχειρησιακών συλλογικών συμβάσεων εργασίας ισχύουν υποχρεωτικά και στις εργασιακές σχέσεις όλων των εργαζομένων που απασχολούνται από τον εν λόγω εργοδότη.

Το δικαίωμα του Υπουργείου Εργασίας για την επέκταση της εφαρμογής των συλλογικών συμβάσεων εργασίας διατηρείται (άρθρο 11 παρ. 2). Μέσω αυτής της τεχνικής όχι μόνον καλύπτονται οι εργαζόμενοι του κλάδου ή του επαγγέλματος σε περίπτωση άρνησης του εργοδότη να ενταχθεί στην αντίστοιχη δεσμευόμενη εργοδοτική οργάνωση του κλάδου ή του επαγγέλματος αλλά αποφεύγεται και ο αθέμιτος ανταγωνισμός μεταξύ εργοδοτών.

Άρθρο 9

Χρόνος ισχύος της συλλογικής σύμβασης εργασίας

Με την παράγραφο 1 οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας διακρίνονται σε ορισμένου (ενός χρόνου) και αορίστου χρόνου (πλέον του χρόνου). Η ισχύς της συλλογικής σύμβασης εργασίας αρχίζει από την κατάθεσή της στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και λήγει της ορισμένου χρόνου συλλογικής σύμβασης εργασίας με τη λήξη του χρόνου της ή με καταγγελία, της αορίστου δε χρόνου με καταγγελία (παρ. 2).

Όμως, κατά την παρ. 3 τα μέρη μπορούν να προσδώσουν στη συλλογική σύμβαση εργασίας αναδρομική ισχύ που φθάνει μέχρι την ημέρα λήξης ή καταγγελίας της προηγούμενης συλλογικής σύμβασης ή επί ανυπαρξίας προηγούμενης συλλογικής σύμβασης από την έναρξη των διαπραγματεύσεων.

Με την παρ. 1 παρατείνεται η ισχύς των κανονιστικών όρων της συλλογικής σύμβασης εργασίας που έληξε ή καταγγέλθηκε για ένα εξάμηνο κατά την παρ. 5 μετά την πάροδο του εξαμήνου οι όροι εξακολουθούν να ισχύουν ως όροι ατομικής σύμβασης εργασίας (αρχή μετενέργειας).

Άρθρο 10 Συρροή

Με την παρ. 1 εισάγεται η αρχή ότι, όταν μια εργασιακή σχέση εμπύπτει στο πεδίο εφαρμογής περισσότερων της μιας συλλογικών συμβάσεων, εφαρμόζεται η ευνοϊκότερη για τον εργαζόμενο.

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη η σύγκριση γίνεται κατά δύο ενότητες, α. ενότητα αποδοχών, β. ενότητα λοιπών όρων. Συνεπώς μπορεί να έχουν εφαρμογή δύο συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Η πιο πάνω αρχή δεν ισχύει όμως στην περίπτωση συρροής κλαδικής ή επιχειρησιακής συλλογικής σύμβασης εργασίας με ομοιοεπαγγελματική.

Στην περίπτωση αυτή, και υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει ρύθμιση για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων, θα εφαρμοσθούν και οι πρώτες έστω και αν η ομοιοεπαγγελματική είναι ευνοϊκότερη (παρ. 2).

Τέλος με την παράγραφο 3 ορίζεται ότι επί μικτής απασχόλησης εφαρμόζεται η ευνοϊκότερη για τον εργαζόμενο συλλογική σύμβαση εργασίας ανεξάρτητα από το χρόνο απασχόλησης στην κάθε εργασία. Η διάταξη καλύπτει τις περιπτώσεις της παραλλήλου παροχής περισσότερων κατ' είδος εργασιών εντός του νομίμου ωραρίου προς κάλυψη μόνιμων και τακτικών αναγκών του εργοδότη που κατά τη νομολογία καταβάλλεται μόνον ο προβλεπόμενος από τη συλλογική ρύθμιση της κυρίας απασχόλησης μισθός, κ.λ.π., εκτός βεβαίως αντίθετης υπέρ του μισθωτού συμφωνίας. Η διάταξη για να εφαρμοσθεί προϋποθέτει να υφίστανται οι τυπικές προϋποθέσεις υπαγωγής στην ευνοϊκότερη συλλογική σύμβαση εργασίας.

Άρθρο 11 Προσχώρηση και επέκταση εφαρμογής

Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 εισάγεται ο νέος θεσμός της προσχώρησης. Ειδικότερα, προσχώρηση σε συλλογική σύμβαση εργασίας μπορεί να γίνει: α) Με συμφωνία συνδικαλιστικών οργανώσεων (εργαζομένων - εργοδοτών) ή και εργοδότη και β) μόνον από συνδικαλιστική οργάνωση εργαζομένων στην περίπτωση που από τη συλλογική σύμβαση εργασίας δεσμεύεται μόνον ο εργοδότης.

Κατ' εξαίρεση προσχώρηση σε επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας δεν μπορεί να γίνει.

Με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 προβλέπεται ο θεσμός της κήρυξης γενικής υποχρεωτικής, ή επέκτασης εφαρμογής της συλλογικής σύμβασης εργασίας. Ειδικότερα: Η επέκταση συλλογικής σύμβασης εργασίας γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας που ενεργεί κατά διακριτική ευχέρεια ή μετά αίτηση των αρμόδιων συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων ή των εργοδοτών.

Για να επεκταθεί μια συλλογική σύμβαση εργασίας πρέπει οι εργοδότες που δεσμεύονται απ' αυτή να απασχολούν το 51% των εργαζομένων του κλάδου ή του επαγγέλματος. Σε περίπτωση επέκτασης κλαδικής συλλογικής σύμβασης εργασίας αυτή δεσμεύει όλους τους εργαζόμενους του κλάδου.

Σε περίπτωση επέκτασης ομοιοεπαγγελματικής συλλογικής σύμβασης εργασίας, αυτή δεσμεύει όλους τους εργαζόμενους του επαγγέλματος με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 10.

Η επέκταση ισχύει από την ημερομηνία εκδόσεως της απόφασης ή σε περίπτωση που προηγήθηκε αίτηση από την υποβολή της. Τέλος με την παράγραφο 4 ορίζεται ότι η προσχώρηση και η επέκταση για τους εργαζόμενους στη γεωργία, κτηνοτροφία και συναφείς εργασίες ως και για τους κατ' οίκον εργαζόμενους, γίνεται μόνο σε αντίστοιχες συλλογικές συμβάσεις εργασίας των κλάδων αυτών.

Άρθρο 12 Καταγγελία

Από το άρθρο 12 προβλέπεται ο θεσμός της καταγγελίας. Ειδικότερα ο νόμος διακρίνει: για τις συλλογικές συμβάσεις εργο-

σίας αορίστου χρόνου, καταγγελία (τακτική) που γίνεται μετά την πάροδο ενός έτους από την έναρξη της ισχύος της (παράγραφος 1). Για τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου καταγγελία (έκτακτη) που γίνεται πριν την πάροδο του έτους ή τη λήξη της συλλογικής σύμβασης εργασίας. Στη δεύτερη περίπτωση, της έκτακτης καταγγελίας, απαιτείται σημαντική μεταβολή των συνθηκών υπογραφής της συλλογικής σύμβασης εργασίας που η ύπαρξή τους υπόκειται τελικά σε δικαστική κρίση (παράγραφος 2).

Με τις παραγράφους 2, 3 και 4 καθορίζονται, ο τύπος, οι λόγοι και τα διαδικαστικά της καταγγελίας θέματα.

Άρθρο 13 Συμφιλίωση

Με το άρθρο αυτό ο νόμος εισάγει το θεσμό της συμφιλίωσης δηλαδή την προαιρετική εκείνη διαδικασία που με τη βοήθεια τρίτου προσώπου ή οργάνου επιδιώκεται η ειρηνική επίλυση κάθε διαφοράς μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων.

Κατά τη διάταξη, στη διαδικασία της συμφιλίωσης υπάγονται όλα τα θέματα, ακόμα και εκείνα που δεν έχουν χαρακτήρα συλλογικής διαφοράς και που εξ αφορμής της σχέσης εργασίας ανακύπτουν μεταξύ των μερών. Το έργο του συμφιλιωτή ασκείται απόπάλληλο του Υπουργείου Εργασίας.

Άρθρο 14 Μεσολάβηση-Διαιτησία

Το άρθρο, με τις διατάξεις της παραγράφου 1, καθιερώνει τον κανόνα ότι μετά την αποτυχία των απ' ευθείας διαπραγματεύσεων η επίλυση της διαφοράς των μερών για το αν θα υπάρξει και πιο θα είναι το περιεχόμενο της συλλογικής σύμβασης εργασίας πρέπει να επιδιωχθεί με τις διαδικασίες της μεσολάβησης και διαιτησίας. Ορίζει όμως (με την παράγραφο 2 και αυτό είναι το σημαντικό της διάταξης) ότι η προσφυγή, οι διαδικασίες και τα όργανα μεσολάβησης και διαιτησίας εναποκείνται στην ελεύθερη συμφωνία των μερών (εκούσια μεσολάβηση - διαιτησία) και μόνο επικουρικά και σε περίπτωση διαφωνίας έχουν εφαρμογή τα σχήματα μεσολάβησης και διαιτησίας που προβλέπει ο νόμος. Η καινοτομία που εισάγει ο νόμος θα προσδώσει στο θεσμό ουσιαστικό περιεχόμενο και προσδοκάται ότι θα αποτελέσει ο θεσμός κλειδί στο ελληνικό σύστημα συλλογικών διαπραγματεύσεων και συμβάσεων όπως συμβαίνει στις δυτικές χώρες.

Άρθρο 15 Μεσολάβηση

Με το άρθρο 15 διαγράφεται ο θεσμός του προβλεπόμενου από το νόμο σχήματος της μεσολάβησης, φαίνεται δε καθαρά ότι ο νομοθέτης καθιερώνει το θεσμό αυτόν ως μια ουσιαστική και αυτοτελή διαδικασία επίλυσης των συλλογικών διαφορών και όχι τυπική διαδικασία παραπομπής της υπόθεσης στη διαιτησία.

Ειδικότερα: Από την παράγραφο 1 προβλέπεται ότι η μεσολάβηση μπορεί να ζητήσει οποιοδήποτε από τα μέρη.

Με την παράγραφο 2 καθορίζεται το περιεχόμενο της αίτησης μεσολάβησης, με την παράγραφο δε 3 οι τρόποι επιλογής του μεσολαβητού που είναι: η συμφωνία και επί διαφωνίας, η κλήρωση. Περαιτέρω με την παράγραφο 4 καθορίζεται η διαδικασία της διενέργειας της μεσολάβησης, με την παράγραφο δε 5 καθιερώνει την υποχρέωση παροχής πληροφοριών και στοιχείων από τους εργοδότες αλλά και κάθε αρμόδια υπηρεσία.

Τέλος με την παράγραφο 6 προσδιορίζεται ο χρόνος διάρκειας της μεσολάβησης, το δικαίωμα του μεσολαβητή να υποβάλλει δική του πρόταση, ως και ο χρόνος γνωστοποίησης της αποδοχής από τα μέρη της πρότασης του μεσολαβητή. Τέλος και θέλοντας ο νομοθέτης να τονίσει τη αυτοτέλεια και την βαρύνουσα σημασία της μεσολάβησης σε περίπτωση αποδοχής της πρότασης του μεσολαβητή, η πρότασή του αυτή υπογράφεται από τα μέρη ε-

ξομοιώνεται με συλλογική σύμβαση εργασίας.

Άρθρο 16
Διαιτησία

Με το άρθρο αυτό διαγράφεται ο θεσμός του προβλεπόμενου από το νόμο σχήματος της διαιτησίας. Τα κύρια χαρακτηριστικά της διαιτητικής αυτής διαδικασίας είναι:

Η παραπομπή στη διαιτησία γίνεται κατά κανόνα με συμφωνία των μερών και κατ' εξαίρεση μονομερώς.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας δεν αναστέλλεται ούτε διακόπτεται το δικαίωμα της απεργίας παρά μόνο σε μία περίπτωση, αυτή της οικειοθελούς αναστολής της απεργίας εφ' όσον οι εργαζόμενοι της οργάνωσης μονομερώς προσφεύγουν στη διαιτησία και μόνο για δέκα (10) μέρες.

Ειδικότερα: Μετά τη μεσολάβηση ακολουθεί η διαδικασία της διαιτησίας.

Κατά την παράγραφο 1 προσφυγή σ' αυτή μπορεί να γίνει:

α. Με κοινή απόφαση των μερών.

β. Μονομερώς από τους εργαζόμενους εφ' όσον αποδέχονται τη μεσολάβηση ή την πρόταση του μεσολαβητή που απορρίπτει ο εργοδότης. Ειδικά για τις επιχειρησιακές συμβάσεις το δικαίωμα αυτό έχουν με τις ίδιες προϋποθέσεις και τα δύο μέρη.

Ο διαιτητής επιλέγεται με κοινή συμφωνία των μερών και σε περίπτωση ασυμφωνίας με κλήρωση (παρ. 4) και τέλος η διαιτητική απόφαση που εκδίδεται μέσα σ' ορισμένες προθεσμίες, εξομοιώνεται με συλλογική σύμβαση εργασίας (παράγραφος 3).

Άρθρο 17
Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας

Προκειμένου οι μεσολαβητές και διαιτητές να αποτελέσουν ένα σώμα που θα εξασφαλίζει τα εχέγγυα της ανεξαρτησίας, της αξιοπιστίας και της επιστημονικής κατάρτισης, ιδρύεται ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με αυτοτελείς πόρους και με ανεξάρτητο από κάθε παρέμβαση διοικητικό συμβούλιο.

Στην πρώτη παράγραφο, εκτός από την ίδρυση του Οργανισμού, περιγράφεται η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου, ο τρόπος υπόδειξης των μελών, η συγκρότηση σε σώμα και η θητεία του.

Στη δεύτερη παράγραφο περιγράφονται τα προσόντα και η ιδιότητα των μεσολαβητών και διαιτητών.

Άρθρο 18
Πόροι-Κανονισμοί

Όσο σημαντικό είναι το άρθρο για την ίδρυση του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας, εξ ίσου σημαντικό είναι και το άρθρο αυτό που αναφέρεται στους πόρους και τους κανονισμούς.

Και τούτο διότι η οικονομική αδυναμία του Οργανισμού και ιδιαίτερα η συγκεκριμένη προέλευση των πόρων επιτρέπουν στον Οργανισμό να ασκήσει μια αποδεσμευμένη από κάθε επιρροή πολιτική, προς όφελος των ίδιων των διαπραγματεύσεων και των συλλογικών συμβάσεων. Η επιχορήγηση της παραγράφου (β) είναι μια συμβολική εισφορά του κράτους για την κάλυψη κάποιων λειτουργικών αναγκών του οργανισμού. Στην παράγραφο (2) αναφέρεται μια σειρά κανονισμών που στην ουσία επιτρέπουν στον Οργανισμό να καθιερώσει τους δικούς του όρους σε κάθε θέμα (διοικητικό, οικονομικό, επιστημονικό κ.λπ.) που θεωρεί αναγκαίο για την καλύτερη λειτουργία του και για την εξυπηρέτηση των σκοπών του.

Με το άρθρο αυτό αναγνωρίζεται το δικαίωμα συλλογικών διαπραγματεύσεων και συνάψεως συλλογικής σύμβασης εργασίας στους εργαζόμενους με σχέση ιδιωτικού δικαίου στο δημόσιο, ν.π.δ.δ. και ο.τ.α. Ειδικότερα, για τους εργαζόμενους αυτούς έχουν εφαρμογή όλες οι διατάξεις που αφορούν τη διαπραγματεύση της συλλογικής σύμβασης, και τις διαδικασίες της συμφιλίωσης - μεσολάβησης και διαιτησίας με τις αναγκαίες προσαρμογές όπου τα οργανωτικά σχήματα επιβάλλουν τούτο. Έτσι από πλευ-

ράς εργοδοτικής εμφανίζεται ο Υπουργός Οικονομικών για τους εργαζόμενους των δημοσίων υπηρεσιών, ή προκειμένου περί των εργαζομένων στα ν.π.δ.δ. και ο.τ.α. κοινός εκπρόσωπος του Υπουργού Οικονομικών και του εποπτευόντος Υπουργού (παρ. 1). Με την παρ. 2 και στη περίπτωση αδυναμίας υπογραφής συλλογικής σύμβασης εργασίας λόγω ελλείψεως εργατικής συνδικαλιστικής οργάνωσης για λόγους προστασίας των εργαζομένων οι όροι εργασίας αυτών καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Εποπτεύοντος Υπουργού.

Άρθρο 20

Με το άρθρο αυτό προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις για ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων. Η διάταξη σκοπό έχει την προσέλκυση και απασχόληση στο δημόσιο γενικά εργαζομένων υψηλών προσόντων. Έτσι, κατά την παρ. 1 του άρθρου σε ιδιαίτερα εξαιρετικές περιπτώσεις η αμοιβή των εργαζομένων μπορεί με απόφαση του αρμοδίου υπουργού να καθορίζεται ανώτερα από τις συλλογικές ρυθμίσεις στις οποίες η κατηγορία αυτή των μισθωτών υπάγεται. Με την παρ. δε 2 προβλέπεται ότι για το επιστημονικό προσωπικό των ν.π.δ.δ., των οποίων προορισμός είναι η έρευνα, η αμοιβή μπορεί να καθορισθεί με απόφαση του Δ.Σ. μέσα στα πλαίσια που διαμορφώνονται κατ' ειδικότητα με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και εποπτεύοντος υπουργού.

Άρθρο 21

Με το άρθρο αυτό προβλέπονται οι ποινικές κυρώσεις και τα αρμόδια όργανα ασκήσεως της ποινικής δίωξης κατά εργοδωτών που παραβιάζουν όρους συλλογικής σύμβασης εργασίας.

Άρθρο 22

Με το άρθρο αυτό προβλέπεται ότι κατά τη μεταβατική περίοδο και μέχρι πλήρους εφαρμογής του συστήματος που προβλέπει ο νόμος αυτός η μεσολάβηση και η διαιτησία θα ασκείται από τα υφιστάμενα κατά τη θέσπιση του νόμου όργανα.

Άρθρο 23

Στο άρθρο αυτό αναφέρονται οι καταργούμενες διατάξεις.

Άρθρο 24

Με το άρθρο προσδιορίζεται ο χρόνος ενάρξεως του νόμου που ταυτίζεται με την ημερομηνία δημοσίευσής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν σε κατ' ίδιον αυτού διατάξεις ορίζεται διαφορετικά (όπως το άρθρο 23 μεταβατικές διατάξεις).

Αθήνα, 29 Ιανουαρίου 1990

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Γ. ΓΕΝΗΜΑΤΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θ. ΚΑΤΡΙΒΑΝΟΣ

Α. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Γ. ΜΕΡΙΚΑΣ

Κ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ

καταργουμένων διατάξεων με το σχέδιο νόμου «Ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις»

1. Από της ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 27, 40, 41, 42 παρ. 2 πλην της περίπτωση β του ν. 3239/1955 (ΦΕΚ 125 Α).
2. Οι διατάξεις των άρθρων 7, 8 και 10 παρ. 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11 και 12 του ν.δ. 3755/1957 (ΦΕΚ 182 Α).
3. Οι διατάξεις των άρθρων 1 έως και 9 του ν.δ. 186/1969 (ΦΕΚ 86/Α)
4. Οι διατάξεις του ν.δ. 1198/1972 (ΦΕΚ 109 Α)
5. Οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 549/1977 (ΦΕΚ 55 Α)
6. Οι διατάξεις του ν.δ. 73/1974 (ΦΕΚ 275 Α)

Νόμος 3239/1955 (ΦΕΚ 125 τ.Α. της 20-5-1955)

Άρθρον 1

1. Αι συλλογικά διαφορά εργασίας επιλύονται τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Νόμου απ' ευθείας υπό των ενδιαφερομένων επαγγελματικών οργανώσεων δια κατάρτισεως συλλογικής συμβάσεως εργασίας, εν περιπτώσει δε διαφωνίας δι' υποχρεωτικής διαιτησίας.
2. Ως συλλογική διαφορά εργασίας θεωρείται πάσα διένεξις μεταξύ οργανώσεων εργοδότην και οργανώσεων μισθωτών αφορώσα εις τους όρους ή τας συνθήκας ή την αμοιβήν της εργασίας.
3. Κατά την έννοιαν του παρόντος Νόμου εργοδότης μεν θεωρείται παν φυσικό ή νομικόν πρόσωπον, συμπεριλαμβανομένου και του Δημοσίου, ως και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, όπερ χρησιμοποιεί την εργασίαν άλλων φυσικών προσώπων δυνάμει σχέσεως εργασίας ιδιωτικού δικαίου, μισθωτός δε ο παρέχων εις εργοδότην εξηρημένην εργασίαν έναντι αμοιβής, υπολογιζομένης, είτε κατά χρονικήν διάρκειαν, είτε κατά μονάδα ή κατ' αποκοπήν ή ποσοστά.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρον 2

1. Η συλλογική σύμβασις εργασίας καταρτίζεται, μεταξύ μιας ή πλειόνων εργοδοτικών οργανώσεων αφ' ενός και μιας ή πλειόνων επαγγελματικών οργανώσεων μισθωτών αφ' ετέρου και καθορίζει τους όρους τους οποίους δέον να περιλαμβάνουν αι συμβάσεις εργασίας αι συναπτόμεναι μεταξύ προσώπων δεσμευόμενων υπ' αυτών.
2. Η συλλογική σύμβασις καταρτίζεται εγγράφως και κατατίθεται τη φροντίδι των συμβληθέντων εις την Διεύθυνσιν Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, συντασσομένου πρακτικού καταθέσεως και δημοσιεύεται μερίμνη του Υπουργού Εργασίας δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (Τεύχος Β'). Από της επομένης δε της ημέρας της καταθέσεως ταύτης άρχεται η κατά το άρθρον 20 του παρόντος προθεσμία. Εν περιπτώσει πλειόνων καταθέσεων δια την περίπτωσιν ταύτην λαμβάνεται υπ' όσων η ημερομηνία της πρώτης καταθέσεως.
3. Η ισχύς της συλλογικής συμβάσεως εργασίας άρχεται από της δημοσιεύσεως της δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως εκτός εάν εν αυτή ώρισθη έτερος χρόνος ισχύος.
4. Εν αδυναμία επιτεύξεως συμφωνίας δια των απ' ευθείας διαπραγματεύσεων, πας έχων δικαίωμα κατά τας διατάξεις του παρόντος Νόμου να συμβάλληται εν συλλογική συμβάσει, δύναται να ζητή παρά του Υπουργείου Εργασίας, την μεσολάβησιν αυτού προς κατάρτισιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας. Εις τας περιπτώσεις ταύτας ο αρμόδιος υπάλληλος καλεί τους ενδιαφερομένους προς έναρξιν των διαπραγματεύσεων, αφού προηγουμένως εξετάσθι το νόμιμον της αιτήσεως και της εκπροσωπήσεως των

μερών.

Ακολούθως δε προβαίνει εις την έρευναν του περιεχομένου της αιτήσεως και των τυχόν κατατεθέντων υπομνημάτων, μεσολαβών μεταξύ των ενδιαφερομένων εις την κατάρτισιν της συλλογικής συμβάσεως εργασίας.

Άρθρον 3

1. Ατομική σύμβασις εργασίας καταρτιζομένη παρά τινος των δεσμευομένων υπό συλλογικής συμβάσεως εργασίας, θεωρείται περιέχουσα αυτοδικαίως τους εν τη συλλογική συμβάσει καθορισθέντας όρους, ακυρουμένων των τυχόν αντιθέτων συμφωνιών. Όροι ατομικών συμβάσεων εργασίας ευνοϊκότεροι δια τον μισθωτόν των διαλαμβανομένων εις συλλογικήν σύμβασιν εργασίας είναι επικρατέστεροι.

2. Αντικείμεναι εις την προηγουμένην παράγραφον ατομικαί συμβασις εργασίας παρέχουσιν δικαίωμα υπέρ της υπογραφάσης την συλλογικήν σύμβασιν επαγγελματικής οργανώσεως να ζητήσθι παρά του παραβάτου εργοδότη αποζημίωσιν, δια πάσαν ζημίαν αυτής λόγω προσβολής των επαγγελματικών της συμφερόντων, ως και την υπέρ αυτής επιδίωξιν των επί τη βάσει των όρων των συλλογικής συμβάσεως δυναμένων να ζητηθώσιν υπό του ατομικώς συμβεβλημένου ωφελειών, μέχρις ου ούτος, προσεπικαλούμενος υποχρεωτικώς εις την δίκην παρέμβη κυρίως εις αυτήν, αναγνωρίζων ότι η οργάνωσις ενήργησεν ως αντιπρόσωπος αυτού, συνεχίζων ιδίω ονόματι την δίκην. Εις την τελευταίαν περίπτωσιν η οργάνωσις δύναται να εξακολουθήσθι μετέχουσα της δίκης προς τον σκοπόν αφ' ενός μεν προσθέτου υποστηρίξεως των δικαιωμάτων του ατομικώς συμβεβλημένου, αφ' ετέρου δε προστασίας του εκ της τηρήσεως των όρων της συλλογικής συμβάσεως πηγάζοντος επαγγελματικού συμφέροντος της επαγγελματικής οργανώσεως. Εγειρομένης αγωγής επί τη βάσει συλλογικής συμβάσεως εκ μέρους είτε ατόμων είτε επαγγελματικής οργανώσεως, αι λοιπαί εν τη συλλογική συμβάσει μετέχουσαι επαγγελματικαί οργανώσεις δύνανται πάντοτε να παρεμβαίνουσιν εις την δίκην, κατά λόγον του συλλογικού συμφέροντος το οποίον δύναται να παρουσιάζη δι' εκάστην τούτων η έκβασις αυτής.

3. Επαγγελματική οργάνωσις μετέχουσα εις συλλογικήν σύμβασιν εργασίας δύναται να ζητήσθι αποζημίωσιν παρά του παραβαίνοντος τους όρους μέλους της, δια πάσαν ζημίαν ην υπέστη το παρά της επαγγελματικής οργανώσεως εκπροσωπούμενον επαγγελματικόν συλλογικόν συμφέρον. Ωσαύτως δύναται να επιβάλλη, λόγω παραβάσεως όρων της συλλογικής συμβάσεως εργασίας, πειθαρχικός ποινάς προστίμου και διαγραφής εκ της οργανώσεως, άνευ των περιορισμών του άρθρου 9 του Ν. 2151.

4. Πας τις δια συλλογικής συμβάσεως δεσμευόμενος δύναται να ζητήσθι αποζημίωσιν, δια πάσαν αυτού ζημίαν εκ παραβάσεως όρων της συλλογικής συμβάσεως, παρά των ατομικώς παραβαίνόντων αυτήν και παρά των επαγγελματικών οργανώσεων εις τας οποίας ανήκουν οι παραβάται, εκτός εάν ουτοι επιμωρήθησαν πειθαρχικώς παρά της οργανώσεως των δια διαγραφής.

Άρθρον 4

1. Συλλογική σύμβασις εργασίας μείζονος διάρκειας θεωρείται, μετά παρέλευσιν διετίας από της υπογραφής αυτής παρά των αρχικώς συμβληθέντων, ως δι' αόριστον χρόνον καταρτισθείσα. Το αυτό συμβαίνει και επί πάσης άλλης συλλογικής συμβάσεως εργασίας ωρισμένου χρόνου, μετά την λήξιν του χρόνου αυτής. Η καταγγελία συλλογικής συμβάσεως αορίστου χρόνου γίνεται παρετών προς τούτο ενδιαφερομένων εκ των συμβεβλημένων δι' εγγράφου δηλώσεως, κοινοποιουμένης δια δικαστικού κλητήρος προς πάντα τα λοιπά μετέχοντα μέρη, εκτός των εν τω μεταξύ διαλυθεισών οργανώσεων, ως και επί ποινη ακυρότητος αυτής προς το Υπουργείον Εργασίας.

2. Η καταγγελία επάγεται την λύσιν πάσης δεσμεύσεως της καταγγελλούσης οργανώσεως και της προς ην η καταγγελία τοιαύ-

της δια το μέλλον, τα δε εκ ταύτης έννομα αποτελέσματα επέρχονται μετά δύο μήνας από της ημέρας της κοινοποίησης της περί ταύτης δηλώσεως. Αι υφιστάμενοι όμως εν συνεχεία ταύτης αταμικά συμβάσεις εργασίας ισχύουν μέχρις ου νομίμως λυθώσι.

3. Δύναται δι' αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας εκδιδόμενων μετά γνώμην του εν άρθρω 28 Συμβουλίου και δημοσιευόμενων δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως ν' αναστέλλεται η επέλευσις των εννόμων αποτελεσμάτων της καταγγελίας συλλογικής συμβάσεως εργασίας επί χρόνον μη δυναμενον εν τω συνόλω του να υπερβή οπωσδήποτε τους 12 μήνας από της ενάρξεως ισχύος της καταγγελίας. Η αναστολή αυτή δεν απαιτείται να ορίζεται εφ' όπαξ, επιτρεπομένης και της τμηματικής παρατάσεως του χρόνου ισχύος της συλλογικής συμβάσεως εργασίας μέχρι του ανωτάτου ορίου των 12 μηνών.

Άρθρον 5

1. Αν μη αναφέρονται ρητώς εν τω εγγράφω της συλλογικής συμβάσεως εργασίας τα τοπικά όρια της ισχύος ταύτης, αυτή θεωρείται δεσμεύουσα μόνον τους συμβαλλομένους της περιφέρειας του Ειρηνοδικείου εν η υπεγράφη.

—2. Συλλογική σύμβασις εργασίας, δια της οποίας δεσμεύονται εργοδοτά χρησιμοποιούντες τα τρία πέμπτα των εν τη περιφέρεια όπου ισχύει η συλλογική αυτή σύμβασις εργασίας, απασχολομένων εις το επάγγελμα μισθωτών, δύναται, εφ' όσον δεν συντρέχει περίπτωσις εφαρμογής της επομένης παραγράφου, να κηρυχθή υποχρεωτική διά πάντας τους εργοδότας και μισθωτούς της περιφέρειας ταύτης μετά γνώμην του εν άρθρω 28 Συμβουλίου δι' αποφάσεως του Υπουργού της Εργασίας, δημοσιευόμενης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

3. Αι συλλογικά συμβάσεις εργασίας εφ' όσον καταρτίζονται και υπογράφονται παρουσία του Υπουργού Εργασίας ή των παρ' αυτού ειδικώς δια την περίπτωσιν ταύτην εξουσιοδοτημένων οργάνων, δεσμεύουσι το σύνολον των εργοδοτών και των μισθωτών του επαγγέλματος ή των επαγγελματιών άτινα αφορώσι και δια την περιφέρειαν δι' ην ισχύουν.

Άρθρον 6

1. Διάλυσις της υπογραψάσης την συλλογικήν σύμβασιν εργασίας επαγγελματικής οργανώσεως, δεν επιδρά επί των εκ της εν λόγω συμβάσεως απορρεόντων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, ουδ' η αποβολή της ιδιότητος του μέλους αυτών, ήτις απαλλάσσει τον αποβάλλοντα ταύτην πάσης δεσμεύσεως μόνον εν περιπτώσει μεταγενεστέρας τροποποίησης της συλλογικής συμβάσεως.

2. Η μεταβολή του προσώπου του εργοδότη δεν επιδρά επί της συλλογικής συμβάσεως εργασίας της δεσμευούσης αυτών, των εξ αυτής δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, δια το μέλλον, μεταβιβαζομένων αυτοδικαίως εις τους διαδόχους αυτού.

Άρθρον 7

1. Αι συλλογικά συμβάσεις εργασίας διακρίνονται:

α) Εις Εθνικάς Γενικάς, αίτινες αφορώσι τους μισθωτούς όλης της Χώρας ή πλείονας του ενός κλάδους μισθωτών καθ' όλην την Χώραν.

β) Εις Εθνικάς Ομοιοεπαγγελματικάς, αίτινες αφορώσι τους μισθωτούς ωρισμένου επαγγέλματος ή και των συναφών προς το επάγγελμα αυτό κλάδων όλης της Χώρας.

γ) Εις Τοπικά Ομοιοεπαγγελματικάς, αίτινες αφορώσι τους μισθωτούς του αυτού επαγγέλματος ή συναφών κλάδων τούτου ωρισμένης πόλεως ή περιφέρειας και εφ' όσον ούτοι δεν υπάγονται εις Εθνικήν Ομοιοεπαγγελματικήν συλλογικήν σύμβασιν εργασίας.

δ) Εις Ειδικάς, αίτινες αφορώσι τους μισθωτούς μιας ή πλείονων επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων πόλεως ή περιφέρειας ή και ολοκλήρου της Χώρας και εφ' όσον ούτοι δεν υπάγονται εις εθνικήν ομοιοεπαγγελματικήν συλλογικήν σύμβασιν εργασίας.

2. Αι Εθνικά Γενικά συλλογικά συμβάσεις εργασίας συνάπτονται και υπογράφονται εκ μέρους μεν των εργοδοτών παρὰ των γενικωτέρας σημασίας επαγγελματικών οργανώσεων τούτων, ως τούτων λογιζομένων του Συνδέσμου των Ελλήνων Βιομηχανών, των Εμπορικών Συλλόγων Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης εκπροσωπούμενων δια κοινού εκπροσώπου των και της Γενικής Συνιδίας Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδος, εκ μέρους δε των μισθωτών παρὰ της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος.

3. Αι Εθνικοί Ομοιοεπαγγελματικά συλλογικά συμβάσεις εργασίας συνάπτονται και υπογράφονται παρὰ των γενικωτέρας σημασίας Επαγγελματικών Οργανώσεων των εργοδοτων και των μισθωτών.

4. Αι Τοπικά Ομοιοεπαγγελματικά συλλογικά συμβάσεις εργασίας συνάπτονται και υπογράφονται παρὰ των Τοπικών Οργανώσεων του αυτού επαγγέλματος ή και των συναφών κλάδων.

5. Αι Ειδικά συλλογικά συμβάσεις εργασίας συνάπτονται και υπογράφονται μεταξύ μιας ή πλείονων επαγγελματικών οργανώσεων των εργοδοτών και των Επαγγελματικών οργανώσεων των μισθωτών μιάς ή πλείονων επιχειρήσεων.

Εξαιρετικώς αι ειδικά συλλογικά συμβάσεις εργασίας αι άφορώσι το προσωπικόν των επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων κοινής ωφελείας (Ο.Τ.Ε., ΔΕΗ, ΗΕΑΠ κ.λπ.) ως και Τραπεζιτικών επιχειρήσεων και Τραπεζιτικών Ιδρυμάτων δύναται να συνάπτονται και υπογράφονται και παρ' εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων της επιχειρήσεως, της εκμεταλλεύσεως ή των Ιδρυμάτων, μόνον.

6. Δια την κατάρτισιν και υπογραφήν των υπό στοιχεία α' και β' της παραγράφου 1 του παρόντος συλλογικών συμβάσεων εργασίας, απαιτείται απόφασις του Διοικητικού Συμβουλίου των γενικωτέρας φύσεως αντιστοίχων οργανώσεων των εργοδοτών και των μισθωτών, των δε υπό στοιχεία γ' και δ', απόφασις του Διοικητικού Συμβουλίου των οικείων οργανώσεων εργοδοτών και μισθωτών δεόντως εξουσιοδοτημένων υπό της Γενικής Συνελεύσεως των μελών, λαμβανομένης κατά τους όρους του Καταστατικού της οικείας οργανώσεως.

Άρθρον 8

Κατά τον καταρτισμόν και την υπογραφήν οιασδήποτε των κατά το προηγούμενον άρθρον του παρόντος συλλογικών συμβάσεων εργασίας αίτινες ως εκ του περιεχομένου των, της τοπικής εκτάσεως αυτών ή των επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων ας αφορούν θεωρούνται γενικωτέρας σημασίας, δικαιούνται να παρεμβαίνουν ή προσεπικαλούνται, όπως μετάσχουν εις τας διεξαγομένης διαπραγματεύσεις και αι γενικωτέρας σημασίας οργανώσεις των εργοδοτών και μισθωτών, αι εν τω άρθρω 7 παρ. 2 οργανώσεις συνυπογράφουσι απαραίτητως δια του εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου των την καταρτισθησομένην συλλογικήν σύμβασιν εργασίας.

Υποχρεωτική διαιτησία

Άρθρον 9

1. Εν αποτυχία των κατά τας διατάξεις του άρθρ.2 του παρόντος διεξαγομένων διαπραγματεύσεων δια την επίλυσιν συλλογικής διαφοράς εργασίας δια συνάψεως συλλογικής συμβάσεως εργασίας, συντάσσεται εντός 5 το πολύ ημερών από της ημέρας καθ' ην διεπιστώθη αδυναμία συμφωνίας ή καθ' ην εματαιώθησαν αι διεξαγομεναι διαπραγματεύσεις παρὰ του μεσολαβήσαντος κατά τας διαπραγματεύσεις οργάνου του Υπουργείου Εργασίας έκθεσις επί του αντικειμένου της συλλογικής διαφοράς μετά των επί αυτής διαπιστώσεων και απόψεων αυτού.

2. Η ούτω συντασσομένη έκθεσις υποβάλλεται αμελλητί και εντός της προθεσμίας των πέντε ημερών εις την οικείαν παρὰ τω Υπουργείω Εργασίας Διεύθυνσιν, ήτις αμέσως και προ της παρελεύσεως πενήθημερου από της εις αυτήν υποβολής παραπέμπει, εφ' όσον η διένεξις αφορά αριθμόν μισθωτών μείζονα των 20, εις το αρμόδιον κατά το άρθρον 10 του παρόντος όργανον διαιτησίας.

Η σύνταξίς της εκθέσεως και η υποβολή αυτής εις το Υπουργείον Εργασίας ανακοινούται εγγράφως εις τας λαβούσας μέρος εις τας διαπραγματεύσεις οργανώσεις, από της ημερομηνίας δε της ανακοινώσεως ταύτης, άρχεται η κατά το άρθρον 18 παρ. 2 του παρόντος προθεσμία.

Άρθρον 10

1. Παρ' εκάστω Πρωτοδικείω εις την έδραν του οποίου έχει συσταθή γραφείον Επιθεωρήσεως Εργασίας, συνιστάται δυνάμει του παρόντος τετραμελής πρωτοβάθμιον διοικητικών διαιτητικών δικαστήριον, συγκροτούμενον δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας και αποτελούμενον:

α) Εκ του Προέδρου Πρωτοδικών ή του υπ' αυτού οριζομένου Πρωτοδικού, ως Προέδρου.

β) Εξ ενός υπαλλήλου του Υπουργείου Εργασίας, οριζομένου υπό του Υπουργού Εργασίας και εν ελλείψει του ετέρου πολιτικού δημοσίου υπαλλήλου, οριζομένου υπό του αρμοδίου Υπουργού.

γ) Εξ ενός αντιπροσώπου των μισθωτών οριζομένου υπό της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος ή υπό της υπ' αυτής οριζομένης επαγγελματικής οργανώσεως και

δ) Εξ ενός αντιπροσώπου της οικείας εργοδοτικής οργανώσεως, οριζομένου ως κατωτέρω:

2. Εντός του πρώτου 10ημέρου του μηνός Ιανουαρίου εκάστου δευτέρου έτους, ο επί της Εργασίας Υπουργός προσκαλεί τας οικείας οργανώσεις των εργοδοτών και των μισθωτών (να υποδείξωσι τους εκπροσώπους των δια το πρωτοβάθμιον διοικητικών διαιτητικών δικαστήριον, επίσης καλεί τον οικείον Πρόεδρον Πρωτοδικών, ίνα εν αδυναμία συμμετοχής του υποδείξη ένα των υπ' αυτόν Πρωτοδικών, ως Πρόεδρον. Η υπόδειξις των εν λόγω εκπροσώπων δέον να πραγματοποιηθή το βραδύτερον εντός 15ημέρου από της κοινοποιήσεως της προσκλήσεως.

3. Δια την υπόδειξιν του εργοδοτικού εκπροσώπου, καλούνται άπασαι αι αντιπροσωπευτικότεραι, κατά την κρίσιν του Υπουργού Εργασίας, τοπικά εργοδοτικά οργανώσεις των Βιομηχάνων, Εμπόρων, Βιοτεχνών και Επαγγελματιών, όπως υποδείξουν εκάστη ανά ένα αντιπρόσωπόν των ως μέλος του πρωτοβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου και οίτινες μετέχουν τούτου εναλλασσόμενοι αναλόγως του επαγγέλματος το οποίον αφορά η διένεξις. Εις ας περιπτώσεις η διένεξις αφορά πλείονα του ενός επαγγέλματα, οι εκπρόσωποι των εργοδοτών συνερχόμενοι, προσκλήσει του Προέδρου του πρωτοβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου, εκλέγουσι τον κοινόν αυτών εις το συγκεκριμένον θέμα εκπρόσωπόν των και εν διαφωνία των, τούτον ορίζει ο Πρόεδρος του διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου.

Δια την υπόδειξιν των αντιπροσώπων των Βιομηχάνων ως μελών των πρωτοβαθμίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων, εφ' όσον δεν υφίσταται τοπική εκπροσωπευτική οργάνωσις Βιομηχάνων, αρμοδία εκπροσωπευτική εργοδοτική οργάνωσις είναι ο εν Αθηναις εδρεύων Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων ή η υπ' αυτού οριζομένη έτέρα τοπική οργάνωσις.

4. Εάν η διένεξις αφορά μισθωτούς επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων του δημοσίου, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής ή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, το υπό στοιχείο δ' μέλος του πρωτοβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου, ορίζει εκάστοτε και δι' εκάστην συγκεκριμένην περιπτώσιν τη αιτήσιν του Προέδρου του πρωτοβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου ο οικείος Νομάρχης, πλην της περιφερείας της τώως Διοικήσεως Πρωτευούσης εις ην τούτο ορίζει ο Υπουργός, εις την αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται η εποπτεία της επιχειρήσεως ή εκμεταλλεύσεως του Δημοσίου ή του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου.

5. Κατά τον αυτόν ως άνω τρόπον και χρόνον ορίζονται και οι αναπληρωταί των τακτικών μελών.

6. Η θητεία των μελών των πρωτοβαθμίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων ορίζεται διετής. Δύναται όμως να ζητηθή ιαρά των αρμοδίων δια την υπόδειξιν τούτων οργάνων ή

οργανώσεων, η ανάκλησις των και προ της λήξεως της διετίας δια λόγους αναφερομένους εις την άσκησιν του λειτουργήματός των, εφ' όσον ούτοι συνιστούν βεβαίαν αυτών αμέλειαν εν τη άσκησει των εκ του λειτουργήματος καθηκόντων των.

Εν περιπτώσει ανακλήσεως, αποχώρησεως ή εξόδου δι' οιονδήποτε λόγον, μέλους τινός του πρωτοβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου, ορίζεται έτερος επί τη υπολειπομένη θητεία κατά την αυτήν διαδικασίαν. Μέχρι δε του ορισμού του νέου μέλους νομίμως συνέρχεται το Δικαστήριον δια της προσκλήσεως του αναπληρωτού του οπωσδήποτε εξελθόντος.

7. Εν περιπτώσει καθυστερήσεως ή αρνήσεως υποδείξεως μελών του Δικαστηρίου υπό των αρμοδίων οργάνων ή οργανώσεων, ταύτα ορίζονται απ' ευθείας υπό του Υπουργού Εργασίας.

8. Χρέη Γραμματέως του Δικαστηρίου εκτελεί εις των εν τη έδρα του Δικαστηρίου υπαλλήλων του Υπουργείου Εργασίας οριζόμενος, μετά του αναπληρωτού του, υπό του Υπουργού Εργασίας. Εν ελλείψει δε τούτου, είτε των υπαλλήλων της Γραμματείας του αρμοδίου Πρωτοδικείου, οριζόμενος μετά του αναπληρωτού του υπό του οικείου Προέδρου Πρωτοδικών.

Άρθρον 11

1. Έκαστον των κατά το άρθρον 10 πρωτοβαθμίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων, συνέρχεται εντός δέκα το πολύ ημερών από της παραπομπής αυτώ της εκθέσεως του αρμοδίου υπαλλήλου του Υπουργείου Εργασίας, προσκλήσει του Προέδρου αυτού και ευρίσκειται εν απαρτία παρόντων τριών εκ των μελών του, εν οίς απαραίτητως ο Πρόεδρος. Ο Πρόεδρος του πρωτοβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου εξετάζει το τύπος βάσιμον της προσφυγής και την νόμιμον συγκρότησιν του πρωτοβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου και αποφαινεται οριστικώς, γινόμενης περί τούτου μνείας εις τα πρακτικά.

2. Το πρωτοβάθμιον διοικητικών διαιτητικών δικαστήριον επιλαμβάνόμενον του αντικείμενου της διενέξεως ερευνά πάντα τα στοιχεία αυτής, καλεί εις εξέτασιν τους ενδιαφερομένους, εξετάζει μάρτυρας, δυνάμενον να ορίζει πραγματογνώμονας, ενεργεί αυτοψία και ζητεί παρά πάσης δημοσίας ή δημοτικής ή κοινοτικής αρχής και παρά παντός ιδρύματος ή οργανισμού ή επιχειρήσεως, πληροφορίας και στοιχεία χρήσιμα δια την διεξαγωγήν του έργου του. Οι παρά τας διατάξεις της παρούσης, αρνούμενοι ή καθυστερούντες την χορήγησιν διαιτημένων, παρ' αυτών στοιχείων ή πληροφοριών κρινομένων ως χρησίμων υπό του δικαστηρίου, τιμωρούνται κατά τας διατάξεις του άρθρου 30 του παρόντος. Αι διασκέψεις είναι πάντοτε μυστικάί.

3. Το πρωτοβάθμιον διοικητικών διαιτητικών δικαστήριον κρίνει επί της ουσίας εκ των ενόντων μη δεσμευόμενον υπό ουδενός δικονομικού τύπου και εκτιμών κατ' άπόλυτον κρίσιν τα προ αυτού στοιχεία.

4. Αι αποφάσεις του λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν, επικρατούσης εν ισοψηφία της ψήφου του Προέδρου, εκδίδοντα: δε αύται: εντός δεκαημέρου από της πρώτης συνεδριάσεως, δυναμένης της προθεσμίας τούτης να παρατεινῆται δια πράξεως του Προέδρου επί διπλάσιον το πολύ χρόνον και κοινοποιούνται επιμελεία του γραμματέως εις τους ενδιαφερομένους και το Υπουργείον Εργασίας.

5. Το πρωτοβάθμιον διοικητικών διαιτητικών δικαστήριον δύναται δι' άπολύτου πλειονοψηφίας των μελών αυτού να αποφανθή ότι η διένεξις, μη παρουσιάζουσα γενικώτερον ενδιαφέρον, δέον να αφεθή προς λύσιν εις τας απ' ευθείας μεταξύ των ενδιαφερομένων συνεννοήσεις.

6. Έκαστον των πρωτοβαθμίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων είναι αρμόδιον δια την επίλυσιν πάσης παραπεμπομένης αυτώ υπό του Υπουργείου Εργασίας συλλογικής διαφοράς εργασίας αναφουμένης εν τη περιφερεία του Πρωτοδικείου.

7. Εις ας περιπτώσεις παρά τινι Πρωτοδικείω δεν συνεκροτήθη πρωτοβάθμιον διοικητικών διαιτητικών δικαστήριον, λόγω μη λειτουργίας εν τη έδρα του Πρωτοδικείου, Γραφείου Επιθεωρήσεως Εργασίας, αι εν τη περιφερεία του Πρωτοδικείου αναφουόμεναι

συλλογικά διαφορά εργασίας παραπέμπονται υπό του Υπουργείου Εργασίας προς επίλυσιν εις το πλησιέστερον ή συγκοινωνιακώς προσιτώτερον πρωτοβάθμιον διοικητικόν διαιτητικόν δικαστήριον.

Άρθρον 12

Κατ' αποφάσεως πρωτοβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου επιτρέπεται η άσκησις εφέσεως υπό τινος των εν διενέξει οργανώσεων ενώπιον του αρμοδίου κατά το επόμενον άρθρον δευτεροβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου εντός ανατρεπτικής προθεσμίας 10 ημερών από της κοινοποίησης της αποφάσεως. Η ούτω ασκουμένη έφεσις κατατίθεται παρά το Γραμματεϊ του εκδοθέντος την απόφασιν πρωτοβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου υποχρεουμένου όπως διαβιβάση ταύτην αυθημερόν εις το αρμόδιον δευτεροβάθμιον διοικητικόν διαιτητικόν δικαστήριον. δέον δε προς τούτοις επί ποινη παραδέκτου να κοινοποιήται υπό του εκκαλούντος εις το Υπουργείον Εργασίας εντός της ως άνω 10ημέρου προθεσμίας.

Παρερχομένης απράκτου της προθεσμίας της εφέσεως, η απόφασις του πρωτοβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου λογίζεται οριστική και κηρύσσεται κατά τας διατάξεις του άρθρου 20 του παρόντος εκτελεστή δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας δημοσιευομένης μετά της αποφάσεως διαιτησίας εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθισταμένη ούτω υποχρεωτική δια τους ενδιαφερομένους.

Άρθρον 13

1. Εν Αθήναις, Πειραιεί, Θεσσαλονίκη, Λαρίση, Πάτρας και Χαλκίδας συνιστώνται δευτεροβάθμια διοικητικά διαιτητικά δικαστήρια συλλογικών διαφορών εργασίας, η κατά τόπον αρμοδιότης των οποίων ορίζεται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας δημοσιευομένης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

2. Τα δευτεροβάθμια διοικητικά διαιτητικά δικαστήρια απαρτίζονται:

α) Εκ του εν τη έδρα του δικαστηρίου Προέδρου Εφετών ή του οριζομένου υπ' αυτού Εφέτου, ως Προέδρου, ειδικώς δια τον Πειραιά, τον Πρόεδρον μετά του αναπληρωτού του, ορίζει ο Πρόεδρος Εφετών Αθηνών εξ Εφετών του υπ' αυτόν Εφετείου.

β) Εξ ενός υπαλλήλου του Υπουργείου Εργασίας, οριζομένου υπό του Υπουργού Εργασίας.

γ) Εξ ενός μέλους οριζομένου υπό του εν Αθήναις Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων ή της υπ' αυτού οριζομένης επαγγελματικής εργοδοτικής οργανώσεως της έδρας του δευτεροβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου.

—δ) Εξ ενός μέλους μετέχοντος αναλόγως του επαγγέλματος ο αφορά η διένεξις και υποδεικνυομένου υπό των οικείων επαγγελματιών εκπροσωπευτικών οργανώσεων των Εμπόρων, Επαγγελματιών, Βιοτεχνών και Ανωνύμων Εταιρειών.

Επί περιπτώσεων καθ' ας η διένεξις αφορά πλείονα του ενός επαγγέλματα, οι εκπρόσωποι των οργανώσεων τούτων των εργοδοτών, συνερχόμενοι επό κοινού προσκλήσει του Προέδρου του διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου, εκλέγουν τον κοινόν εις το συγκεκριμένον θέμα εκπρόσωπόν των και εν ασυμφωνία, τούτον ορίζει ο Πρόεδρος.

ε) Εκ δύο μελών οριζομένων υπό της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών της Ελλάδος ή της υπ' αυτής υποδεικνυομένης επαγγελματικής οργανώσεως των μισθωτών.

3. Πάντων των ανωτέρω ορίζονται κατά τον αυτόν τρόπον και αναπληρωταί. Η θητεία του Προέδρου και των μελών των δευτεροβαθμίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων είναι τριετής. Οι εργοδοτικοί και εργατικοί αντιπρόσωποι δύνανται ν' ανακαλώνται υπό των οργανώσεων, υπ' ων υπεδείχθησαν, κατά τα εν άρθρω 10 παρ. 6 του παρόντος οριζόμενα.

4. Η συγκρότησις των δευτεροβαθμίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων γίνεται δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας καθ' έκαστον τρίτον έτος και εντός του μηνός Ιανουαρίου αυτού.

Εις περίπτωση καθ' ην δεν υποδειχθούν εκ μέρους των αρμοδίων οργάνων και των ενδιαφερομένων οργανώσεων μέλη του δικαστηρίου εντός 15 ημερών από της επί τούτω προσκλήσεως του Υπουργού της Εργασίας, διορίζει ταύτα κατά την κρίσιν του ο Υπουργός Εργασίας.

5. Χρήη Γραμματέως εκάστου των δευτεροβαθμίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων εκτελεί εις των υπαλλήλων του Υπουργείου Εργασίας οριζόμενος μετά του αναπληρωτού του υπο του Υπουργού και εν ελλείψει τούτου εις των υπαλλήλων της Γραμματείας του αρμοδίου Εφετείου οριζόμενος μετά του αναπληρωτού του υπο του Προέδρου των Εφετών, δια δε το δευτεροβάθμιον διοικητικόν διαιτητικόν δικαστήριον Πειραιώς τούτους ορίζει εκ των υπαλλήλων της Γραμματείας του Εφετείου Αθηνών, ο Πρόεδρος του Εφετείου τούτου.

6. Αι διατάξεις των άρθρων 10 και 11 εφαρμόζονται αναλόγως και επί των δευτεροβαθμίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων.

Άρθρον 14

Εντός 10 ημερών αφ' ης η έφεσις περιήλθεν εις το δευτεροβάθμιον διοικητικόν διαιτητικόν δικαστήριον, ο Πρόεδρος εισάγει ταύτην ενώπιον αυτού, όπερ υποχρεούται να εκδώση την απόφασιν του εντός της εν άρθρω 11 παρ. 4 οριζομένης προθεσμίας.

Αι αποφάσεις του δευτεροβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου, ευρισκομένου εν απαρτία παρόντων πέντε μελών αυτού εν οίς απαραίτητως ο πρόεδρος, λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν επικρατούσης εν ισοψηφία της γνώμης του Προέδρου και κοινοποιούνται αμέσως τη φροντίδι του γραμματέως αυτού, εις το Υπουργείον Εργασίας και εις τους ενδιαφερομένους, υποχρεουμένους, μετά την κηρυξιν αυτών ως εκτελεστών, δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας δημοσιευομένης μετά της αποφάσεως διαιτησίας εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να συμμορφώσιν προς το περιεχόμενον αυτών.

Άρθρον 15

1. Τα διοικητικά διαιτητικά δικαστήρια (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) επιλαμβάνομενα πάσης κατά τας διατάξεις του παρόντος αγομένης ενώπιόν των συλλογικής διαφοράς εργασίας, προκυπτούσης εκ συλλογικών συμβάσεων είτε μετά την λήξιν του συμβατικών καθορισθέντος χρόνου ισχύος αυτών, είτε μετά την νόμιμον καταγγελίαν των, δύνανται να τροποποιώσι και εν γένει να επαναρρυθμίζωσιν υφισταμένας συλλογικάς σχέσεις εργασίας και ως προς το οικονομικόν εισετι μέρος αυτών και να διατάσσωσι παν ότι ήθελε κριθί υπ' αυτών πρόσφορον διο την εναρμόνισιν των συμφερόντων των εργοδοτών και μισθωτών.

2. Εξαιρετικώς τα διοικητικά διαιτητικά δικαστήρια (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) δύνανται, τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος όσον αφορά την παραπομπήν αυτοίς να επιλαμβάνωνται κατά τ' ανωτέρω και συλλογικών διαφορών εργασίας έστω και αν αναφέρονται εις συλλογικάς συμβάσεις εργασίας των οποίων δεν έληξεν εισετι η συμβατικώς καθορισθείσα διάρκεια, εάν διαπιστώσουν ότι από της υπογραφής αυτών επήλθεν ουσιωδής μεταβολή των συνθηκών και προϋποθέσεων, υπ' ας κατηρτίσθησαν.

Επίσης οποτεδήποτε δύνανται να επιλαμβάνωνται παραπεμπομένης αυτοίς υπό του Υπουργείου Εργασίας κατά την διαδικασίαν του παρόντος Νόμου διενέξεως αφορώσης εις ερμηνείαν υφισταμένων όρων συλλογικής συμβάσεως ή αποφάσεως διαιτησίας η υπουργικών αποφάσεως.

3. Τα διοικητικά διαιτητικά δικαστήρια (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) κατά την έρευναν της διαφοράς και την έκδοσιν των αποφάσεών των, προκειμένου ίδια περί καθορισμού αποδοχών, δέον να λαμβάνωσιν υπ' όψιν και να σταθμίζωσι τας κοινωνικάς και οικονομικάς ανάγκας ας εξυπηρετούν αι υπό κρίσιν επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις, την οικονομικήν και τεχνικήν αυτών αντοχήν, το επίπεδον των χορηγουμένων αμοιβών και ημερομισθίων εν σχέσει προς το κόστος ζωής, τους όρους τας συνθήκας και το

είδος της παρεχομένης εργασίας και το γενικότερον συμφέρον της εθνικής οικονομίας.

4. Δια των αποφάσεων των διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων του παρόντος δεν επηρεάζονται οι μη αποτελέσαντες αντικείμενον διενέξεως όροι των υφισταμένων συμβάσεων εργασίας, εφ' ων ουδέ δύναται να γίνη συζήτησις διαρκούσης της διαδικασίας της διαιτησίας, εκτός εάν συναινέσουν τα εν διενέξει μέρη.

5. Εις όλως εξαιρετικάς περιπτώσεις τα διοικητικά διαιτητικά δικαστήρια (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) δικαιούνται να προσδώσωσιν εις τας αποφάσεις αυτών ισχύν ανατρέχουσαν το πολύ μέχρι και της ημέρας καθ' ην εξεδόθη η πράξις του Υπουργού Εργασίας δι' ης παρεπέμφθη η συλλογική διαφορά εργασίας προς επίλυσιν εις τα διαιτητικά ταύτα όργανα.

Άρθρον 16

Τα του τρόπου παραστάσεως εργατών και εργοδοτών ενώπιον των δικαστηρίων διαιτησίας, τα της λειτουργίας, διεξαγωγής των συνεδριάσεων, αρμοδιότητος εκάστου τούτων, ως και πάσα αναγκαία λεπτομέρεια δια την εφαρμογήν του παρόντος, ορίζονται δια Β.Δ/των, εκδιδομένων, τη προτάσει του Υπουργού Εργασίας.

Άρθρον 17

1. Ο Υπουργός της Εργασίας δύναται κατά την κρίσιν αυτού εκτός περιπτώσεων εξαιρετικού χαρακτήρος, δυναμένων να διαταράξωσιν την δημοσίαν τάξιν ή να προκαλέωσι κλονισμόν εις την εθνικήν οικονομίαν, να παραπέμψη την προκληθείσαν μεταξύ εργοδοτών και μισθωτών διαφοράν απ' ευθείας ενώπιον των αρμοδίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων, μη τηρουμένης της δια του παρόντος καθοριζομένης διαδικασίας παραπομπής.

2. Συλλογική διαφορά εργασίας, αφορώσα τους μισθωτούς ωρισμένου κλάδου ή επαγγέλματος πλειόνων Πρωτοδικειακών περιφερειών ή και ολοκλήρου της Χώρας, δύναται να παραπεμφθή υπό του Υπουργού της Εργασίας προς επίλυσιν ενώπιον του πρωτοβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου της πόλεως Αθηνών ή άλλης πόλεως, ή δε απόφασις αυτού ή του δευτεροβαθμίου διοικητικού διαιτητικού δικαστηρίου ισχύει εν τοιαύτη περιπτώσει δια την οριζομένην εν τη απόφασει ταύτη περιφέρειαν.

Άρθρον 18

1. Μέλη πρωτοβαθμίων ή δευτεροβαθμίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων υποδεικνύμενα υπό των οργανώσεων, μη προσερχόμενα αδικαιολογητώς κατά τας συνεδριάσεις τούτων και μέλη διοικήσεως επαγγελματικών οργανώσεων μη προβαίνοντα εις την υπόδειξιν των υπό του παρόντος προβλεπομένων αντιπροσώπων των ως μελών των διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων, διώκονται κατ' έγκλησιν του Υπουργού Εργασίας και τιμωρούνται δια χρηματικής ποινής.

2. Από της εγγράφου ανακοινώσεως εις τους ενδιαφερομένους του καταρτισμού της εκθέσεως του αρμοδίου υπαλλήλου του Υπουργείου Εργασίας, δι' ης διαπιστούται η αποτυχία της συνάψεως συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή της κοινοποιήσεως της πράξεως της απ' ευθείας παραπομπής της διαφοράς υπό του Υπουργού της Εργασίας, προς επίλυσιν ενώπιον των κατά τον παρόντα Νόμον αρμοδίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων, απογορεύεται επί χρονικόν διάστημα 45 ημερών, και εν περιπτώσει εφέσεως επί χρονικόν διάστημα 60 ημερών, πάσα προσπάθειο των ενδιαφερομένων προς εκδισασμόν εννοικής υπέρ αυτών λύσεως επί της εκδηλωθείσης διενέξεως, δια διακοπής της εργασίας, ή καταφανούς μειώσεως της αποδόσεως της εργασίας κ.λπ.

3. Η κατά παράβασιν των απαγορεύσεων τούτων διακοπή της εργασίας, ως και πάσα μεταβολή των όρων αυτής κατά το αυτό χρονικόν διάστημα, θεωρείται ως αδικαιολόγητος καταγγελία της συμβάσεως εργασίας, συνεπιφέρουσα δια μέν τους ενεχομένους εκ των εργοδοτών υποχρέωσιν καταβολής αποζημιώσεως διπλάσιας δια τους υπαλλήλους και πενταπλάσιας δια τους εργάτας της

καθοριζομένης υπό του Νόμου 2112 και δια Β.Δ/τος της 16/18 Ιουλίου 1920 ως εκάστοτε αι διατάξεις αύται ισχύουσι, δια δε τους ενεχομένους εκ των μισθωτών λύσιν της μετά του εργοδότη τούτων σχέσεως εργασίας υπαιτιότητα αυτών των ιδίων.

Πρωταίτιοι ή υποκινηταί διακοπής της εργασίας τιμωρούνται δια φυλακίσεως μέχρι τριών μηνών και δια χρηματικής ποινής. Δια των κατά το προηγούμενον εδάφιον ποινών τιμωρούνται και οι πρωταίτιοι ή υποκινηταί επεκτάσεως της διακοπής της εργασίας και εις άλλας επιχειρήσεις.

Αι κατά τ' ανωτέρω ποιναι διπλασιάζονται αν η καθ' υποκινήσιν διακοπή της εργασίας ωδήγησεν εις διατάραξιν της τάξεως, ανεξαρτήτως των κατ' άλλας διατάξεις του ποινικού Νόμου προβλεπομένων ποινών δια τυχόν λαβόταν χώραν έτερα αδικήματα.

4. Η ποινική αγωγή κατά των παραβατών των παρ. 2 και επι. του παρόντος άρθρου ασκείται υπό του αρμοδίου Εισαγγελέως αυτεπαγγέλτως ή επί τη εγγράφω καταγγελία του Υπουργού Εργασίας και των περιφερειακών αυτού υπηρεσιών, εισόγεται δε προς εκδίκασιν δι' απ' ευθείας κλήσεως.

Άρθρον 19

1. Η διαδικασία της υποχρεωτικής διαιτησίας ματαιούται αν κατά την διάρκειαν αυτής επετεύχθη η σύναψις συλλογικής συμβάσεως εργασίας.

2. Η διαιτητική απόφασις εφ' όσον εκηρύχθη εκτελεστή δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας επέχει θέσιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας και διέπεται περαιτέρω υπό των περί ταύτης διατάξεων του παρόντος.

Γενικής εφαρμογής διατάξεις

Άρθρον 20

1. Πάσα πράξις του Υπουργού Εργασίας αφορώσα την δημοσίευσιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή την κύρωσιν και δημοσίευσιν αποφάσεως διαιτησίας εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δεν δύναται να εκδοθή προ της παρελεύσεως 15ημέρου από της παρά τω Υπουργείω Εργασίας καταθέσεως της συλλογικής συμβάσεως ή κοινοποιήσεως της αποφάσεως διαιτησίας, ουδέ να καθυστερήσθη πλέον των 35 ημερών από της τοιαύτης καταθέσεως ή κοινοποιήσεως.

2. Εν ή περιπτώσει συλλογική σύμβασις εργασίας ή απόφασις διαιτησίας αντιτίθεται εις την γενικήν ή ειδικήν οικονομικήν ή κοινωνικήν πολιτικήν της Κυβερνήσεως, οι Υπουργοί Συντονισμού και Εργασίας δι' ητιολογημένης κοινής αποφάσεώς των εκδιδόμενης μετά γνωμοδότησιν του κατά το άρθρον 28 Συμβουλίου και εντός 20 ημερών από της παρελεύσεως της κατά την προηγούμενην παράγραφον 15ημέρου προθεσμίας και δημοσιευομένης δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως δύναται να τροποποιούν ή να μη εγκρίνουν, εν όλω ή εν μέρει, την συλλογικήν ταύτην σύμβασιν εργασίας ή απόφασιν διαιτησίας.

3. Εάν εντός της κατά τας προηγούμενας παραγράφους του παρόντος προθεσμίας δεν ήθελεν ολοκληρωθή ή εν αυταίς διαδικασίαι, παρέχεται το δικαίωμα εις έκαστον των συμβληθέντων ή των εν διενέξει μερών, όπως εντός προθεσμίας 10 ημερών από της λήξεως των κατά τα άνω προθεσμιών, καταθέσθην την συλλογικήν σύμβασιν εργασίας ή την απόφασιν διαιτησίας εις το Ειρηνοδίκειον Αθηνών. Η τοιαύτη κατάθεσις μερίμνη του καταθέσαντος κοινοποιείται δια δικαστικού κλητήρος εις τους ενδιαφερομένους και το Υπουργείον Εργασίας από της επομένης δε της τελευταίας κοινοποιήσεως άρχεται η ισχύς της εν λόγω συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή αποφάσεως διαιτησίας.

Άρθρον 21

1. Οι γενικοί όροι και συνθήκαι εργασίας, δύναται να ρυθμίζονται δια γενικής εθνικής συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή μοιως εφαρμογής αποφάσεως διαιτησίας. Επίσης δι' ομοίας συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή διαιτητικής αποφάσεως δύναται

να ορίζονται κατώτατα όρια αποδοχών καθώς και τα πάσης φύσεως επιδόματα ή προσαυξήσεις επί αυτών.

2. Αντικείμενον των λοιπών συλλογικών συμβάσεων εργασίας και των ομοίας εφαρμογής διαιτητικών αποφάσεων είναι ο καθορισμός κατά ειδικός κατηγορίας μισθωτών της αμοιβής της εργασίας και των ειδικών όρων και συνθηκών αυτής, απαγορευμένου επί ποινή ακυρότητας του καθορισμού όρων και συνθηκών εργασίας περιλαμβανομένων εις γενικές εθνικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή ομοίας εφαρμογής αποφάσεις διαιτησίας, οι όροι των οποίων κατισχύουν των τυχόν αντιθέτων όρων των λοιπών συλλογικών συμβάσεων εργασίας και αποφάσεων διαιτησίας.

3. Δεν δύναται δια συλλογικής συμβάσεως εργασίας ή αποφάσεως διαιτησίας να συσταθῆ ειδικός λογαριασμός ή επικουρικός ασφαλιστικός οργανισμός ή Ταμείον Πρόνοιας ή να καθορισθούν ή τροποποιηθούν πόροι ή εισφοραὶ υπέρ πάσης φύσεως ασφαλιστικών οργανισμῶν ή λογαριασμῶν.

4. Συλλογικαὶ συμβάσεις εργασίας ή αποφάσεις διαιτησίας ἀφορώσαι εν γένει τους όρους και συνθήκας εργασίας και την αμοιβήν του προσωπικού των επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων κοινῆς ωφελείας, δεν είναι ισχυραὶ και δεν τίθενται εις εφαρμογήν εάν κατά τας διαπραγματεύσεις ή την διαδικασίαν ενώπιον των οργάνων διαιτησίας δεν ήθελεν προσεπικληθῆ να παραστή δια να αναπτύξη τας ἀπόψεις του εκπρόσωπος του εποπτευόμενου την επιχειρήσιν ή εκμετάλλευσιν κοινῆς ωφελείας Υπουργείου.

Άρθρον 22

1. Αντικείμενον γενικῆς εθνικῆς συλλογικῆς συμβάσεως εργασίας δύναται να είναι και η συνομολόγησις υποχρεώσεως των εργοδοτῶν προς παρακράτησιν της εν τη συλλογικῇ ταύτῃ συμβάσει οριζομένης εισφοράς συμμετοχῆς εις τας επαγγελματικὰς οργανώσεις μισθωτῶν, βαρυνούσης τους εις την συλλογικὴν σύμβασιν υπαγομένους μισθωτοῦς.

2. Η οὕτω συνομολογούμενη εισφορά κατανέμεται ως εξής:

α) Υπέρ του Τοπικοῦ Εργατικῆς Κέντρου, ποσοστὸν ἐξ 7/20 της εις την περιφέρειαν αὐτοῦ εισπραττομένης εισφοράς.

β) Υπέρ των Ὁμοσπονδιῶν, ποσοστὸν ἐκ 4/20 της εισπραττομένης εκ των μισθωτῶν του κλάδου ἐκάστης εισφοράς.

γ) Υπέρ του Σωματείου των μισθωτῶν ποσοστὸν ἐκ 4/20 της εισπραττομένης εισφοράς εκ των μισθωτῶν της κατηγορίας των οποίων εκπροσωπεῖται και

δ) Υπέρ της Γεν. Συνομοσπονδίας Εργατῶν Ελλάδος, το ἀπομένον υπόλοιπον των εισπραττομένων.

3. Η βεβαίωσις και εἰσπραξις της εισφοράς ταύτης, ἐφ' ὅσον συνομολογεῖται εν τη συλλογικῇ συμβάσει εργασίας να παρακρατῆται υπό των εργοδοτῶν, γίνεται εἴτε μέσω των Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς Ασφαλίσεως, συμβαλλομένων ειδικῶς προς τούτο μετά της κατ' ἀνωτέρω συμβληθείσης εργατικῆς οργανώσεως εἴτε κοτὰ τον εν τη συλλογικῇ συμβάσει καθοριζόμενον τρόπον.

4. Η ἀπόδοσις ἀπ' ευθείας εις τους δικαιούχους της κατὰ τας διατάξεις του παρόντος εισπραττομένης παρὰ των Ὁργανισμῶν Κοινωνικῆς Ασφαλίσεως εισφοράς, γίνεται μερίμνη των Ὁργανισμῶν τούτων εντός δύο μηνῶν το πολύ ἀπὸ της εἰσπράξεως.

5. Τα μέλη των οργανώσεων δύναται δια δηλώσεως των κατατεθειμένης εις την οργάνωσιν των ν' ἀρνηθούν την καταβολήν της εισφοράς.

Η οργάνωσις υποχρεούται να βεβαιώση επί της αιτήσεως εάν ο αιτῶν ἐξεπλήρωσε τας υποχρεώσεις του ως μέλος και να διαβιβάζη ἀμελλητί προς τον οικεῖον εργοδότην την δήλωσιν αὐτήν.

Η τοιαύτη δήλωσις δύναται να γίνῃ κατὰ τον Ἰανουάριον ἐκάστου ἔτους ισχύει δε ἀπὸ του ἀμέσως ἐπομένου ἔτους.

Διαφοραὶ προκύπτουσαι εκ της παρουσίας διατάξεως ἐκδικάζονται κατὰ την διαδικασίαν του Νόμου Γ30Δ.

Άρθρον 23

1. Εν ἀμφισβήτησει της εκπροσωπευτικῆς ικανότητος οργανώ-

σεως τινός δια την εκπροσώπησιν των επαγγελματικῶν συμφερόντων ἐνδιαφερομένης εν τη συλλογικῇ διαφορᾷ επαγγελματικῆς τινός κατηγορίας, ἀποφαίνεται οριστικῶς και ἀνεκκλητῶς ἐπὶ της ἀμφισβήτησεως ταύτης ο Πρόεδρος του ἀρμοδίου πρωτοβαθμίου ή δευτεροβαθμίου διοικητικοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου, εις την περιφέρειαν του οποίου υφίσταται ή κρίνεται η συλλογική διαφορά.

2. Εν ἐλλείψει επαγγελματικῆς εργοδοτικῆς τινός οργανώσεως ιδιωτικοῦ δικαίου ή μη καλύψεως κατὰ την επαγγελματικὴν οργάνωσιν εργοδότη τινός υπό του καταστατικοῦ οργανώσεως ιδιωτικοῦ δικαίου ή ἐπιμελητηρίου, γενικῶς, ἀρμοδία, εκπροσωπευτικὴ οργάνωσις θεωρεῖται το κατὰ τόπον ἀρμοδίον ἐμπορικὸν και βιομηχανικὸν ἐπιμελητήριον, ἐπὶ πανελληνίου δε ισχύος συλλογικῆς συμβάσεως εργασίας το Ἐμπορικὸν και Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν.

Άρθρον 24

1. Δι' ἀποφάσεων του Υπουργοῦ Εργασίας, ἐκδιδόμενων μετὰ συμφωνον γνώμην του κατὰ το ἀρθρον 28 Ἐθνικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Κοινωνικῆς Πολιτικῆς και δημοσιευμένων δια της Ἐφημερίδος της Κυβερνήσεως δύναται να καταργούνται ή τροποποιούνται και κωδικοποιούνται εις ἐνιαυτὸν κείμενον και κατὰ κλάδον ή κατηγορίαν εργαζομένων πάσαι αι μέχρι της δημοσιεύσεως του παρόντος ισχύουσαι συλλογικαὶ συμβάσεις εργασίας, Υπουργικαὶ και διαιτητικαὶ ἀποφάσεις και λοιπαὶ πράξεις, ἐπιτρεπομένης της μεταβολῆς της σειράς του κειμένου αὐτῶν, της διαγραφῆς ἐξ αὐτοῦ των μεταβληθέντων ὁρων ή διατάξεων και της συμπληρώσεως τούτων δια των γενομένων, μέχρι της ἐκδόσεως της περὶ κωδικοποιήσεως ἀποφάσεως, τροποποιήσεων και συμπληρώσεως.

2. Ἀποφάσεις διαιτησίας, κανονισμοὶ προσωπικοῦ και πράξεις της διοικήσεως εν γένει, δι' ὧν καθωρίσθησαν μέχρι της ισχύος του παρόντος τα της αμοιβῆς της εργασίας ή ἐχορηγήθησαν αὐξήσεις ή ἐιδικὰ ἐπιδόματα, δύναται ἀπὸ της ισχύος του παρόντος να τροποποιούνται ή καταργούνται κατὰ την εν τω παρόντι Νόμω διαγραφομένην διαδικασίαν, ἔστω και αν αὐτα ἐκυρώθησαν δια Νόμου.

Άρθρον 25

1. Αι διατάξεις της παραγράφου 2 του ἀρθρου 11 του Νόμου 2053/52, θεωρούμεναι ως μηδέποτε καταργηθείσαι, ἀντικαθίστανται, ἀπὸ της ισχύος του παρόντος Νόμου, δια των εν τη ἐπομένῃ παραγράφῳ 2 διατάξεων.

2. Η ἀπώληψις μισθοῦ ή ημερομισθίου ἀνωτέρου του δια των συλλογικῶν συμβάσεων, ἀποφάσεων διαιτησίας ή υπουργικῶν ἀποφάσεων, καθορισθέντος ή συμφωνίας περὶ ταύτης ἀπολήψεως, δεν ἀπαγορεύεται.

3. Προκειμένου περὶ ἀποδοχῶν εις εἶδος προβλεπόμενον υπό συλλογικῆς ή ατομικῆς συμβάσεως εργασίας ή διαιτητικῆς ή Υπουργικῆς ἀποφάσεως, δύναται ο εργοδότης να καταβάλῃ εις τον μισθωτὴν το εις χρήμα ἀντίτιμον αὐτοῦ, ἐξαιρουμένων των περιπτώσεων καθ' ἃς αι εἰς εἶδος παροχὰς ἐπιβάλλονται εκ λόγων υγεινῆς ή ασφαλείας των μισθωτῶν.

Άρθρον 26

Τα ἔξοδα λειτουργίας εν γένει των οργάνων διαιτησίας (πρωτοβαθμίων και δευτεροβαθμίων) ως και τα ἔξοδα κινήσεως κατὰ συνεδρίασιν του Προέδρου, των μελῶν και του Γραμματέως των οργάνων τούτων προσδιοριζόμενα και ἐγκρινόμενα δια κοινῆς ἀποφάσεως των Υπουργῶν Οικονομικῶν και Εργασίας, βαρύνουσι τον προϋπολογισμόν του Υπουργείου Εργασίας.

Άρθρον 27

Πάσα διαφορά πηγάζουσα εκ της εφαρμογῆς των διατάξεων

των προηγούμενων άρθρων. των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και των αποφάσεων διαιτησίας, εκδικάζεται κατά τις διατάξεις του Νόμου Γ 204 «περί εκδίκασης εργατικών διαφορών», ως ετροποποιηθή, αναλόγως εφαρμοζόμενας.

Άρθρον 40

1. Η συγκρότηση των κατά τον παρόντα Νόμον οργάνων διαιτησίας γίνεται κατά την πρώτην εφαρμογήν εντός προθεσμίας 45 ημερών από της ισχύος του παρόντος, η δε θητεία αυτών ληγει των μεν πρωτοβαθμίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων την 31ην Δεκεμβρίου του επομένου της πρώτης συγκροτήσεως έτους, των δε δευτεροβαθμίων διοικητικών διαιτητικών δικαστηρίων την 31ην Δεκεμβρίου του μεθεπομένου της πρώτης συγκροτήσεως έτους.

2. Επί ένα μήνα από της λήξεως της θητείας του και εφ' όσον δεν συνεκροτήθη εκ νέου, έκαστον διοικητικόν διαιτητικόν δικαστήριον δύναται να συνεδριάξη και αποφασίζη υπό την συγκροτησιν ήν είχαν κατά την λήξιν της θητείας του.

Άρθρον 41

1. Μέχρι της κατά την διαδικασίαν του παρόντος Νόμου τροποποιήσεως ή καταργήσεως των ήδη ισχυόντων και εφαρμοζομένων συλλογικών συμβάσεων εργασίας, Υπουργικών και διαιτητικών αποφάσεων ή πράξεων της διοικήσεως εν γένει, καθόσον αφορά τους όρους, τας συνθήκας και την αμοιβήν της εργασίας, εξακολουθούν ισχύουσαι αι πράξεις αύται.

2. Αι μέχρι της ενάρξεως ισχύος του παρόντος Νόμου υπογραφείσαι Συλλογικά Συμβάσεις Εργασίας ή εκδοθείσαι αποφάσεις Επιτροπών Διαιτησίας και μη κηρυχθείσαι εκτελεσταί, δύναται να επικυρωθούν κατά την υπό του παρόντος νόμου προβλεπόμενην διαδικασίαν.

Άρθρον 42

1.
2. Δεν καταργούνται, διατηρούμενοι εν ισχύϊ, αι διατάξεις των:
α) Άρθρον 16 Α.Ν. 547/1937 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινων εργατικών νόμων».
β)
γ. Νόμου 1901/51 «περί κυρώσεως του Α.Ν. 1777/51 περί συμπληρώσεως των διατάξεων του Α.Ν. 28/1944 και του άρθρου μόνου του Α.Ν. 866/1946».

3. Αι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν έχουσι εφαρμογήν επί της ρυθμίσεως των όρων συνθηκών και αμοιβής εργασίας των πληρωμάτων των πλοίων της Εμπορικής Ναυτιλίας.

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 3 του Ν.Δ. 2511/54 «περί ελέγχου ομαδικών απολύσεων» αντικαθίσταται δια των εξής:

«Δύναται δια πράξεων του Υπουργού Εργασίας, εκδιδόμενων μετά γνώμην των ενδιαφερομένων επαγγελματικών οργανώσεων των εργοδοτών και μισθωτών να αναστέλλεται η εφαρμογή των διατάξεων των απαγορευουσών την νυκτερινήν εργασίαν των γυναικών, οσάκις λόνω περιστασεων ιδιαιζόντως σοβαρών, το εθνικόν συμφέρον απαιτεί τούτο.

Δεν εφαρμόζονται αι απαγορευσεις ως προς την νυκτερινήν εργασίαν των γυναικών όσον αφορά:

α) Τας γυναίκας αίτινες κατέχουν θέσεις διευθύνσεως ή θέσεις τεχνικού χαρακτήρος συνεπαγομένας ευθύνην, και β) τας γυναίκας τας απασχολουμένας εις τας υπηρεσίας της υγιεινής και της ευημερίας και αίτινες κανονικώς δεν εκτελούν εργασίαν χειρός».

Ο παρών Νόμος ψηφισθείς υπό της Βουλής και περ' Ημών σήμερον κυρωθείς, δημοσιευθήτω δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του Κράτους.

Άρθρον 7

1. Αι εν τω Νόμω 3239/55 καθοριζόμεναι προθεσμίαι διαδικασίας υποχρεωτικής διαιτησίας, συντέμνονται, των σχετικών αριθμών και λέξεων αντικαθισταμένων ως ακολούθως:

α) Των παρ. 1 και 2 του άρθρου 9 από «5» εις «3».

β) Της παρ. 1 τού άρθρου 11 από «δέκα» εις «πέντε».

γ) Της παρ. 4 του άρθρου 11 από «εντός δεκαήμερου» εις εντός «πενθημέρου».

δ) Του άρθρου 12 από «10» εις «8» και από «10ημέρου» εις «πενθημέρου».

ε) Του άρθρου 14 από «10» εις «5», και

στ) Της παρ. 1 του άρθρου 20 από «15ημέρου» εις «5ημέρου» και από «35» εις «20», της δε παραγρ. 2 του αυτού άρθρου από «20» εις «15» και από «15ημέρου» εις «5ημέρου».

2. Εν τέλει του άρθρου 15 του Νόμου 3239/55 προστίθεται παράγραφος 6 έχουσα ούτω:

«6. Εν περιπτώσει εκδόσεως διαιτητικής αποφάσεως με την πάροδο των εν τω παρόντι οριζομένων προθεσμιών διαδικασίας, ενώπιον των οργάνων υποχρεωτικής διαιτησίας, η ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος ταύτης δεν δύναται να μετατεθή εις χρόνον μεταγενέστερον της επομένης, από της παρόδου των προθεσμιών τούτων ημέρας

Αι διατάξεις της παρούσης παραγράφου έχουσι εφαρμογήν και επί των κατά την δημοσίευσιν του παρόντος, εκκρεμουσών ενώπιον των αρμοδίων διοικητικών, διαιτητικών δικαστηρίων συλλογικών διαφορών εργασίας, εφ' όσον η επίλυσις των καθυστερεί επί χρόνον μείζονα των προθεσμιών του παρόντος και δεν ήθελοι περαιωθή εντός μηνός από της ισχύος αυτού». Εν τη περιπτώσει ταύτη, η ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος τούτων δεν δύναται να μετατεθή εις χρόνον μεταγενέστερον της επομένης, από της παρόδου του μηνός ημέρας.

Άρθρον 8

Εις την παρ. 2 του άρθρου 20 του Ν.3239/55 προστίθεται εδάφιον έχον ούτω:

«Η κατά το προηγούμενον εδάφιον της παρούσης παραγράφου τροποποιήσις ή μη έγκρισις, εν όλω ή εν μέρει, της Συλλογικής Συμβάσεως Εργασίας ή αποφάσεως διαιτησίας, αποκλείεται και μόνον ως προς το ύψος των παρεχομένων εις ος περιπτώσεις θεσιζονται δι' αυτών αυξήσεις επί των, δια συλλογικής συμβάσεως ή αποφάσεως διαιτησίας ή ετέρου διοικητικού μέτρου, νομίμως καθωρισμένων κειτωτάτων ορίων αποδοχών των μισθωτών, αίτινες κατά περιπτώσιν ή εν τω συνόλω των, δεν υπερβαίνουσι εις ποσοστόν το 3% εν σχέσει προς το εφ' ού' αι θεσιζόμεναι αυξήσεις μισθολόγιον και παρήλθε συνάμα έτος τουλάχιστον από της καθ' όμοιον τρόπον χορηγηθείσης τελευταίας αυξήσεως».

Άρθρον 9

Άρθρον 10

1. Εις την παράγρ.2 του άρθρου 4 του Ν. 3239/55 μετά την λέξιν «δηλώσεως» προστίθεται η φράσις «εις το Υπουργείον Εργασίας».

2. Εν τέλει της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του αυτού ως άνω Νόμου προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Καταγγελία Συλλογικής Συμβάσεως Εργασίας αορίστου χρόνου δεν συγχωρείται προ της παρόδου βμήνου τουλάχιστον αφ' ης ετέθη εις εφαρμογήν.

Τα εννομα αποτελέσματα της καταγγελίας της Συλλογικής Συμβάσεως Εργασίας επέρχονται αυτοδικαίως και επί των εφ' ών εκηρύχθη αυτή μεταγενεστέρως υποχρεωτική κατά την διαδικασίαν της παραγράφου 2 του άρθρου 5 ή των εφ' ών εκτείνεται συμφώνως τη παραγράφω 3 του αυτού άρθρου 5.

3.

4. Εις την δευτέραν παράγρ. των άρθρων 12 και 14 του αυτού ως άνω Νόμου η φράσις «μετά της αποφάσεως διαιτησίας» αντικαθίσταται δια της φράσεως «μετά του διατακτικού της αποφάσεως διαιτησίας».

5. Το υπό στοιχείον α' εδάφιον της παρ. 2 του άρθρου 13 του αυτού ως άνω Νόμου αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) Εκ του εν τη έδρα του Δικαστηρίου Προέδρου Εφετών ή ενός Εφέτου, διοριζόμενου μετα πρότασιν του Υπουργού Διακιοσύνης, ως Προέδρου».

β) Το μετά το στοιχείον δ' εδάφιον της παρ. 2 του άρθρου 13 του αυτού ως άνω Νόμου αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Εις τας περιπτώσεις η διενέξις αφορά πλείονα του ενός επαγγέλματα η επαγγέλματα μη καλυπτόμενα υπό εργοδικών οργανώσεων των Βιομηχανών, Εμπόρων, Βιοτεχνών και Επαγγελματιών, αι εν διενέξει εργοδοτικά οργανώσεις υποδεικνύουν δια δηλώσεως των προς τον Πρόεδρον του Δικαστηρίου τον εκ των εργοδοτικών μελών τούτου εκπροσωπόν των εις το συγκεκριμένον θέμα και εν διαφωνία των ορίζει τούτον ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου».

6. Εις την τελευταίαν παρ. του άρθρου 14 του αυτού ως άνω Νόμου η φράσις «παρόντων πέντε μελών αυτού» αντικαθίσταται δια της φράσεως «παρόντων τεσσάρων μελών αυτού».

7.

8. Η παράγραφος 2 του άρθρου 19 του αυτού ως άνω Νόμου αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Αι Διαιτητικά αποφάσεις εφ' όσον εκηρύχθησαν εκτελεστικά δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας, η ετροποποιήθησαν κατά τα εν παρ. 2 του επομένου άρθρου οριζόμενα ή κατατέθησαν εις το Ειρηνοδικεϊόν κατά τας διατάξεις του Νόμου επέχουν θέσιν Σ.Σ.Ε. και διέπονται περαιτέρω υπό των περί ταύτης διατάξεων του παρόντος ως προς τη την καταγγελίαν την κηρύξιν αυτών ως υποχρεωτικών, την παράτασιν της ισχύος των και την διάκρισιν εις Εθνικάς γενικάς, εθνικάς ομοιοεπαγγελματικάς, τοπικάς γενικάς, τοπικάς ομοιοεπαγγελματικάς και ειδικάς».

9. Η τελευταία περίοδος της παρ. 3 του άρθρου 20 του αυτού ως άνω Νόμου αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Η τοιαύτη κατάθεσις επέχουσα θέσιν δημοσιεύσεως, μερίμνη του καταθέσαντος κοινοποιείται δια δικαστικού κλητήρος εις το Υπουργεϊόν Εργασίας και τους ενδιαφερομένους, η δε ισχύς των ούτω δημοσιευμένων Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, η αποφάσεων διαιτησίας άρχεται, εάν άλλως δεν ορίζηται εν αυταίς, από της επομένης της εις το Ειρηνοδικεϊόν καταθέσεως».

10. Εν τέλει της παραγρ. 4 του άρθρου 21 του αυτού ως άνω Νόμου προστίθεται εδάφιον έχον ούτω:

«Αι διατάξεις του προηγουμένου εδαφίου της παρούσης παραγράφου εφαρμόζονται μόνον προκειμένου περί Ειδικών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας ή ομοίας εκτάσεως αποφάσεων διαιτησίας».

11. Εν τέλει του άρθρου 21 του αυτού ως άνω Νόμου προστίθεται παράγραφος 5 έχουσα ούτω:

«5. Εις τας συνεδριάσεις των δευτεροβαθμίων Διοικητικών Δικαστηρίων καλείται υποχρεωτικώς και αναπτύσσει εφ' όσον προσέλθει τας απόψεις του, καταχωριζόμενας εις τα πρακτικά, αντιπρόσωπος του Υπουργεϊού Συντονισμού, οριζόμενος υπό του Υπουργού Συντονισμού δια λειτουργούντα εν Αθήναις και Πειραιεί τοιαύτα, υπό του οικείου δε Νομάρχου δια τα εν ταις λοιπαίς περιφερειαίς της χώρας δι' αποφάσεων των, γνωστοποιουμένων εγκαίρως εις τους προέδρους των Δικαστηρίων».

12. Εν τέλει της παρ. 3 του άρθρου 42 του αυτού ως άνω Νόμου προστίθεται περίοδος έχουσα ούτω: «Ως επίσης και των αμέσως εις την καλλιέργειαν γεωργικών προϊόντων ή εις την κτηνοτροφίαν απασχολουμένων μισθωτών, πλην των υπηρετούντων εις Γεωργικάς, κτηνοτροφικάς εργασίας ασκουμένας παρ' Εμπορικών Εταιριών ή του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή εφ' όσον αι σχέσεις τούτων διέπονται ήδη υπό συλλογικών συμβάσεων εργασίας, διαιτητικών αποφάσεων, Υπουργικών αποφάσεων ή άλλων σχετικών πράξεων η υπάγονται εις την ασφάλισιν του Ι.Κ.Α., ανεξαρτήτως της μορφής υφ' ήν ασκείται η εκμετάλλευσιν».

Άρθρον 1

1. Από της ενάρξεως της ισχύος του παρόντος δικαιούμεναι να εγειρώσι συλλογικην διαφοράν και να συνάπτωσι συλλογικάς συμβάσεις εργασίας Επαγγελματικά Οργανώσεις, είναι αι έχουσαι αντιπροσωπευτικόν χαρακτήρα.

2. Επαγγελματικά Οργανώσεις του αυτού κλάδου δύνανται να αναγνωρίζωνται ως αντιπροσωπευτικού χαρακτήρος μέχρι δύο κατ' ανώτατον όριον.

3. (καταργήθηκε με το άρθρον 9 του Ν.Δ. 1198/72, κατωτέρω αριθμ. 11).

Άρθρον 2

1. Εγειρομένης αμφισβητήσεως περί του αντιπροσωπευτικού χαρακτήρος Οργανώσεως τινός, αποφαινεται οριστικώς επί τη αιτήσει της ίδιας ή του Υπουργού Εργασίας, παντός ετέρου έχοντος έννομον συμφέρον, ο Πρόεδρος του Πρωτοβαθμίου Διοικητικού Διαιτητικού Δικαστηρίου της έδρας της Οργανώσεως.

2. Πλέον αντιπροσωπευτικόν εργασιακόν σωματεϊόν, δι' ωρισμένον επάγγελμα ή επαγγέλματα είναι το υπερέχον εις αριθμητικήν δύναμιν μελών ασκούντων το επάγγελμα ή τα επαγγέλματα ταύτα, εις ωρισμένην περιοχήν ή εις ολόκληρον την χώραν.

Πλέον αντιπροσωπευτική πρωτοβάθμιος ένωσης εργασιακών σωματείων δι' ωρισμένον επάγγελμα ή επαγγέλματα, είναι η περιλαμβάνουσα εργασιακά σωματεία έχοντα εν συνάλω τον μεγαλύτερον αριθμόν μελών ασκούντων το επάγγελμα ή τα επαγγέλματα ταύτα εις ωρισμένην περιοχήν, ή εις ολόκληρον την χώραν.

Η παρ. 2 μπαίνει όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Ν.Δ. 73/1974 (κατωτέρω αριθ. 13).

3. Εν η περιπτώσει η αμφισβήτησις περί του αντιπροσωπευτικού χαρακτήρος Οργανώσεως εγείρεται, υφισταμένης εκκρεμούς συλλογικής διαφοράς ενώπιον των Διοικητικών Διαιτητικών Δικαστηρίων, αρμόδιος προς επίλυσιν αυτής κατά τα εν τη προηγουμένη παραγράφω οριζόμενα καθίσταται ο πρόεδρος του Δικαστηρίου παρ' ώ εκκρεμει η συλλογική διαφορά.

Άρθρον 3

1. Εάν αναγνωρισθούν ως αντιπροσωπευτικά δύο Επαγγελματικά Οργανώσεις, δια της αποφάσεως δι' ής αναγνωρίζεται η δεύτερα ή και μεταγενεστέρως, καθορίζεται από τα κριτήρια του άρθρου 2 του παρόντος, τις εκ τούτων είναι η πλέον αντιπροσωπευτική. Ο τοιούτος χαρακτηρισμός δύναται να προσδοθή και δια μεταγενεστέρως αποφάσεως, τηρουμένων των ορισμών του άρθρ. 2, καθ' όσον αφορά τους νομομοποιούμενους όπως αιτήσωνται τούτο, τα αρμόδια όργανα αναγνωρίσεως και την τηρητέαν διαδικασίαν.

2. (Καταργήθηκε με το άρθρο 9 του Ν.Δ. 1198/72, κατωτέρω αρ. 11)

Άρθρον 4

1. Αι συλλογικά συμβάσεις εργασίας ισχύουν μόνον μεταξύ των μελών των Επαγγελματικών Οργανώσεων αίτινες μετέσχον εις την σύναψιν τούτων. Κατ' εξαίρεσιν εάν εν τη καταρτίσει συλλογικής συμβάσεως εργασίας μετέσχον οργανώσιν χαρακτηρισθείσα ως πλέον αντιπροσωπευτική, η σύμβασις ισχύει και δια τα μέλη της χαρακτηρισθείσης ως απλώς αντιπροσωπευτικής εργατικής οργανώσεως, εφ' όσον αυτή, προσεπικληθείσα υπό της πλέον αντιπροσωπευτικής ίνα μετάσχη εις τας διαπραγματεύσεις, δεν προσήλθει ή παρενέβη μεν οπωσδήποτε. αλλά δεν διεφώνησε προς τους συμφωνηθέντας, υπό της πλέον αντιπροσωπευτικής, όρους. Εάν, η απλώς αντιπροσωπευτική οργανώσις διεφώνησεν,

Άρθρον 7

η διαφωνία της απαλλάσσει. Τα μέλη της από πόσης δεσμεύσεως μόνον εάν την γνωστοποίηση αμελλητί εγγράφως προς τας συμβαλλομένας οργανώσεις, τον Υπουργόν Εργασίας και τον αρμόδιον δια την επιχείρησιν Υπουργόν.

2. Δια την κήρυξιν ως υποχρεωτικής ή την επέκτασιν της ισχύος συλλογικής συμβάσεως εις μισθωτούς ή εργοδότας, πέραν των υπ' αυτής καλυπτομένων, κατά τα εν τη προηγούμενη παραγράφω οριζόμενα, εφαρμόζονται αι περί τούτου σχετικά διατάξεις του Νόμου 3239/55, ως ούτος ετροποποιήθη υπό του Ν.Δ. 3755/1957.

Άρθρον 5

1. Εν αδυναμία επιτεύξεως συμφωνίας δι' απ' ευθείας διαπραγματεύσεων προς σύναψιν συλλογικής συμβάσεως εργασίας, πόσα αντιπροσωπευτική επαγγελματική οργάνωσις δικαιούται εις έγγραφα συλλογικής διαφοράς δι' αιτήσεως, απευθυνόμενης ενώπιον της Διευθύνσεως Αμοιβής Εργασίας ή της οικείας Επιθεωρήσεως του Υπουργείου Εργασίας, αυθημερόν καταχωρουμένης εις επί τούτω τηρούμενον ειδικόν βιβλίον. Μετά της αιτήσεως κατατίθενται επί ποινή απαραδέκτου της συζητήσεως και τα επόμενα: α) Τα εν άρθρω 5 παρ. 10 του υπ' αριθμ. 667/1968 Β.Δ. «περί κωδικοποιήσεως της κείμενης περί επαγγελματικών σωματείων Νομοθεσίας» οριζόμενα στοιχεία, προς νομιμοποίησιν της χειρουργίας την συλλογικήν διαφοράν οργανώσεως, β) κεκρωμένον φωτοτυπικόν αντίγραφον της, κατά τις διατάξεις του άρθρου 8 του ίδιου Β.Δ. εκδοθείσης υπό του μετασχόντος εις τας τελευταίας αρχαιρεσίας εκπροσώπου της δικαστικής αρχής, βεβαιώσεως, γ) αποδεικτικόν επιδόσεως ακριβούς αντιγράφου της αιτήσεως περί της χειρουργίας διενέξεως δέκα πλήρεις ημέρας προ της κατά τα άνω καταθέσεώς της, προς την ανεγνωρισμένην ετέραν αντιπροσωπευτικήν επαγγελματικήν οργάνωσιν, μετά προσκλησεως όπως παρέμβη αύτη κατά την διαδικασίαν εκδίκασεως της διενέξεως. Εν αμφιβολία της αιτούσης περί υπάρξεως ετέρας αντιπροσωπευτικής οργανώσεως, η αίτησις επιδίδεται προς τον δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας εκάστοτε οριζόμενον αρμόδιον υπάλληλον, όστις προκαλεί την ενδιαφερομένην ετέραν οργάνωσιν ή βεβαιώνει επί της αιτήσεως την μη ύπαρξιν τοιαύτης.

Άρθρον 6

1. Ο Υπουργός Εργασίας ή ο παρ' αυτού εξουσιοδοτημένος υπάλληλος του Υπουργείου της έδρας του Πρωτοβαθμίου Διοικητικού Διαιτητικού Διακοτηρίου, εντός πέντε ημερών από της κατά προηγούμενον άρθρον υποβολής της αιτήσεως περί εγέρσεως της διενέξεως, ορίζει εισηγητήν επί της διενέξεως ένα των υπαλλήλων του Υπουργείου Εργασίας.

Ο διορίζων τον Εισηγητήν προσδιορίζει την ημεραν και ώρον ακροάσεως παρ' αυτού των ενδιαφερομένων, εν οίς περιλαμβάνεται και η προσεπικαλουμένη κατά την προηγούμενην παράγραφον ετέρα αντιπροσωπευτική επαγγελματική οργάνωσις, καλών αυτούς δι' εγγράφου προσκλήσεως, κοινοποιουμένης τρεις τουλάχιστον πλήρεις ημέρας προ της ημέρας της ορισθείσης συζητήσεως. Ο ούτω ορισθείς Εισηγητής, αφού ερευνηση το νόμιμον της αιτήσεως και της εκπροσωπήσεως των μερών, ακούει ακολουθώς τας εκατέρωθεν απόψεις, αναλαμβάνει το έργον της συνδιαλλαγής.

Ο Εισηγητής, δύναται ν' αναβάλη την συζητήσιν εις χρόνον μη απέχοντα πλέον των πέντε ημερών απο της ημέρας της πρώτης ενώπιον αυτού συζητήσεως, προς συλλογήν πληρεστέρων στοιχείων.

2. Επιτυχανόμενης συμφωνίας, συντάσσεται υπό του Εισηγητού έκθεσις, ήτις διαβιβάζεται αρμοδίως μετά του οικείου φακέλλου προς σύναψιν συλλογικής συμβάσεως κατά τα οριζόμενα υπό του Ν. 3239/55, ως μεταγενεστέρως ετροποποιήθη.

3. Περί της εκτάσεως της δεσμεύσεως της μετ' έγγραφα συλλογικής διαφοράς συναπτομένης συλλογικής συμβάσεως εργασίας, εφαρμόζονται τα εν άρθρω 4 του παρόντος οριζόμενα.

1. Εν περιπτώσει καθ' ην αι κατα το προηγούμενον άρθρον διεξαγόμεναι διαπραγματεύσεις προς επίλυσιν της ενεργείσης συλλογικής διαφοράς, δεν απολήξουν εις συμφωνίαν, εντός τριών ημερών από της ημέρας της κατά την παρ. 1 του άρθρου 6 ακροάσεως, συντάσσεται έκθεσις υπό του Εισηγητού όστις διαβιβάζει ταύτην αυθημερόν μετά του φακέλλου της υποθέσεως εις τον ορισθέντα υπό του Υπουργού Εργασίας υπάλληλον.

2. Προκειμένου περί διενέξεως δια την εκδίκασιν της οποίας είναι αρμόδια τα Πρωτοβάθμια Διοικητικά Διαιτητικά Δικαστήρια των Αθηνών ή του Πειραιώς, η εν παρ. 1 του παρόντος έκθεσις μετά του φακέλλου της υποθέσεως παραπέμπεται εντός 24 ωρών εις τον υπό του Υπουργού Εργασίας ορισθέντα αρμόδιον της Υπηρεσίας Μελετών του ίδιου Υπουργείου, όστις εν συνεργασία μετ' της αρμοδίας Υπηρεσίας του Υπουργείου Συντονισμού προσέρχεται εις συγκέντρωσιν παντός προσφόρου στοιχείου περί των οικονομικών και κοινωνικών δεδομένων άτινα δύνανται να έχουν επίδρασιν επί της διαφοράς. Εντός οκταήμερου από της περιλεύσεως εις αυτόν του φακέλλου συντάσσει έκθεσιν την οποία υποβάλλει εις τον Υπουργόν Εργασίας ή τον παρ' αυτού ορισθέντα υπάλληλον.

3. Εντός πέντε το βραδύτερον ημερών, από της υποβολής της εκθέσεως, υπό του αρμοδίου της Υπηρεσίας Μελετών εις τον εξουσιοδοτημένον υπό του Υπουργού Εργασίας υπάλληλον, ούτος οφείλει ή να επιχειρήση εκ νέου συνδιαλλαγήν, δι' εγγράφου προσκλήσεώς του, επιδιδόμενης εις αυτούς είκοσι τέσσερας τουλάχιστον ώρας προ του καθοριζόμενου χρόνου συζητήσεως ή να παραπέμψη ταύτην εις το Πρωτοβάθμιον Διοικητικόν Διαιτητικόν Δικαστήριον, συμφώνως τω Ν. 3239/55 ως νυν ισχύει.

4. Η επίλυουσα την συλλογικήν διαφοράν, ήτις ηγέρθη υπό της πλέον αντιπροσωπευτικής οργανώσεως, απόφασις του αρμοδίου Διοικητικού Δικαστηρίου, κηρυσσομένη εκτελεστή ή τροποποιουμένη κατά τας διατάξεις των άρθρ. 19 και 20 του Ν. 3239/55, ισχύει και δια τα μέλη της απλώς αντιπροσωπευτικής οργανώσεως είτε αύτη μετέσχε εις την διαδικασίαν εκδόσεως αποφάσεως είτε μη, κατά τας υπό του άρθρ. 4 του παρόντος προβλεπομένας προϋποθέσεις.

5. Εάν δια την εκδίκασιν της διενέξεως αρμόδια είναι έτερα εκτός των Αθηνών και του Πειραιώς Πρωτοβάθμια Διοικητικά Διαιτητικά Δικαστήρια, εν μη επιτεύξει συμφωνίας μεταξύ των μερών κατά την διεξαγωγήν της εν άρθρ. 6 και 7 παρ. 1 διαδικασίας, η υπόθεσις παραπέμπεται απ' ευθείας εις το κατά τόπους αρμόδιον Διαιτητικό Δικαστήριον.

Άρθρον 6

1. Αι προθεσμιαί των άρθρ. 6 και 7 του παρόντος συνυπολογίζονται κατά την εφαρμογήν των άρθρων 18 παρ. 2 του Ν. 3239/55 και 7 του Ν.Δ. 3755/57.

2. Τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρ. 4 του Ν. 3239/55. (ανωτέρω αριθμ. 2).

3. Αμφιβητήσις περί του χαρακτήρισμού διενέξεως ως συλλογικής διαφοράς, επιλύεται κατά το στάδιον της προδικασίας, δι' αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας.

4. Η υπο του άρθρ. 12 παρ. 1 του Ν. 3239/55 προβλεπομένη, υπό ποινή απαραδέκτου, κοινοποίησις της εφέσεως υπό του εκκαλούντος εις το Υπουργείον Εργασίας, αποτελεί εφεξής υποχρέωσιν του Γραμματέως, παρ' ώ κατατίθεται η εφεσις, υποκειμένου εν περιπτώσει παραλείψεως εις πειθαρχικην ποινήν.

5. (Τροποποιείται: η παρ. 3 άρθρ. 20 του Ν. 3239/55). (ανωτέρω αρ. 2).

Άρθρον 9

1. Εάν μεταξύ εργοδοτικής επιχειρήσεως και των μισθωτών αυτών εκδηλωθή διενεξίς τις, μη φέρουσα κατά τα εν τω Νόμω ορι-

ζόμενα τον χαρακτήρα της συλλογικής διαφοράς, απορρέουσα όμως οπωσδήποτε εκ της σχέσεως εργασίας ή της εκτελέσεως αυτής, αι οικείαι αντιπροσωπευτικά επαγγελματικά οργανώσεις δύνανται να αιτώνται παρά του οικείου Επιθεωρητού ή Επόπτου Εργασίας την, υπό την προεδρίαν του, συγκλησιν τριμελούς Επιτροπής συνεργασίας επί τω σκοπώ συμβιβαστικής διευθετήσεως αυτής. Εις την Επιτροπήν ταύτην μετέχουν ισότητως ανά εις αντιπρόσωπος της εργατικής και της εργοδοτικής οργανώσεως, των οποίων τα ενδιαφερομένα εν διενέξει μέρη, τυγχάνουν μέλη. Εάν δεν υφίσταται εργοδοτική οργάνωσις, της Επιτροπής μετέχει ο υπό της Δ/σεως της επιχειρήσεως, υποδεικνυόμενος αντιπρόσωπος.

2. Η κατά το προηγούμενον άρθρον Επιτροπή συγκεντρώνει, κατά την κρίσιν αυτής, στοιχεία παρά των ενδιαφερομένων και παντός τρίτου, περί των εν διενέξει μερών, παρεμβαίνουσα μεταξύ αυτών επί τω τέλει επιτεύξεως συμβιβαστικής λύσεως της διαφοράς. Περί πάντων τούτων τηρούνται πρακτικά είτε υπό του ιδίου του Επιθ/τού Εργασίας είτε παρ' υπαλλήλου οριζομένου επ' αυτού.

3. Εν τοις πρακτικοίς καταχωρούνται επίσης εν περιλήψει οι λόγοι της εγερθείσης διενέξεως, αι εκτεθείσαι εκατέρωθεν απόψεις, η προέλευσις των συγκεντρωθέντων στοιχείων, το πόρισμα και το αποτέλεσμα των ενεργειών της Επιτροπής. Τα πρακτικά υπογράφονται υπό του Προέδρου της Επιτροπής ενός τουλάχιστον των ενδιαφερομένων μερών, ως και του τηρήσαντος αυτά υπαλλήλου, κατατίθενται εν πρωτοτύπω, εις το αρχείον της οικείας Επιθ/σεως Εργασίας, καίτερ εκλήθησαν δε τούτων, κεκυρωμένον δικαιούνται να λαμβάνουν τα ενδιαφερόμενα μέρη.

4. Εκπρόσωποι επιχειρήσεων, ή επαγγελματικών οργανώσεων ως και όργανα της Επιθ/σεως Εργασίας αδικαιολογητως αρνούμενα όπως μετάσχωσι εις τας συσκέψεις της υπό του παρόντος οριζομένης Επιτροπής, καίτερ εκλήθησαν προς τούτο υπό του προέδρου αυτής 24 τουλάχιστον ώρας προ του ορισθέντος χρόνου συζητήσεως της υποθέσεως, τιμωρούνται επί τη εγκλήσει του Υπουργού Εργασίας ή του παρ' αυτού εξουσιοδοτημένου Γενικού Επιθεωρητού Εργασίας με τας ποινάς του άρθρ. 17 παρ. 4 του Β.Δ. 667/1968.

Ν.Δ. 1198/72 (ΦΕΚ 109 τ.Α' της 5-7-1972)
Ν. 549/1977 (ΦΕΚ 55 τ.Α' της 23-2-1977)

Άρθρον 9

Εις την παρ. 3 του άρθρου 7 του Ν. 3239/55 «περί τρόπου ρυθμίσεως των συλλογικών διαφορών εργασίας κ.λπ.», προστίθεται εδάφιον έχον ούτω:

«Ομοίως συλλογικές συμβάσεις εργασίας δύνανται να συνάπτουν και υπογράφουν από πλευράς εργοδοτών δευτεροβάθμιαι ενώσεις επαγγελματικών εργοδοτικών σωματείων, εφ' όσον αι ανήκουσαι εις ταύτας πρωτοβάθμιοι ενώσεις περιλαμβάνουν μεταξύ των μελών των επαγγελματικά σωματεία του επάγγελματος ή των επαγγελάτων εις ά αφορά η συλλογική σύμβασις εργασίας, εκτός αν υφίσταται πανελληνίου χαρακτήρος αντίστοιχος πρωτοβάθμιος ένωσις ή επαγγελματικών εργοδοτικών σωματείων».

Ν.Δ. 73/74 (ΦΕΚ 275 τ.Α' της 2-10-1974).

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Συλλογικές Συμβάσεις

Άρθρο 1

Έκταση εφαρμογής του νόμου

1. Ο νόμος αυτός αφορά όλους όσους εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου σε οποιοδήποτε ημεδαπό ή αλλοδαπό εργοδότη, επιχείρηση, εκμετάλλευση ή υπηρεσία του ιδιωτικού ή δημοσίου τομέα της οικονομίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι στη γεωργία, κτηνοτροφία και συναφείς εργασίες, καθώς και οι κατ' όικον εργαζόμενοι.

2. Εφαρμόζεται επίσης και σε φυσικά πρόσωπα τα οποία αν και δεν συνδέονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας παρέχουν εργασία υπό συνθήκες εξάρτησης και εμφανίζουν ανάγκη προστασίας αντίστοιχη με αυτή των εργαζομένων.

Άρθρο 2

Περιεχόμενο της συλλογικής σύμβασης εργασίας

Η συλλογική σύμβαση εργασίας μπορεί να ρυθμίζει:

1. Ζητήματα που προβλέπονται στο άρθρο 12 του ν. 1767/1988 (ΦΕΚ Α' 63) με επιφύλαξη και των αρμοδιοτήτων των συμβουλίων των επιχειρήσεων.

2. Ζητήματα σχετικά με τη σύναψη, τους όρους λειτουργίας και τη λήξη των ατομικών συμβάσεων εργασίας που εμπίπτουν στο πεδίο ισχύος της.

3. Ζητήματα που αφορούν την άσκηση του συνδικαλιστικού δικαιώματος στην επιχείρηση, την παροχή συνδικαλιστικών διευκολύνσεων και τον τρόπο παρακράτησης των συνδικαλιστικών εισφορών και της απόδοσής τους στις δικαιούχες οργανώσεις.

4. Ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης, εκτός από τα συνταξιοδοτικά, εφ' όσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τη συνταγματική τάξη και την πολιτική των δημόσιων φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

5. Ζητήματα σχετικά με την άσκηση της επιχειρηματικής πολιτικής στο μέτρο που αυτή επηρεάζει άμεσα τις εργασιακές σχέσεις.

6. Ζητήματα που αφορούν την ερμηνεία των κανονιστικών όρων της συλλογικής σύμβασης εργασίας.

7. Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών.

8. Ζητήματα σχετικά με τις διαδικασίες και τους όρους συλλογικής διαπραγματεύσεως, μεσολάβησης και διαιτησίας.

9. Η συλλογική σύμβαση εργασίας μπορεί να περιέχει ρήτρα ειρήνης σχετικά με τα ζητήματα που ρυθμίζει.

Άρθρο 3

Είδη συλλογικών συμβάσεων εργασίας και αρμοδιότητα σύναψής τους

1. Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας διακρίνονται:

α. Σε εθνικές γενικές, που αφορούν τους εργαζόμενους όλης της χώρας.

β. Σε κλαδικές, που αφορούν τους εργαζόμενους περισσότερων ομοειδών ή συναφών εκμεταλλεύσεων ή επιχειρήσεων ορισμένης πόλης ή περιφέρειας ή και όλης της χώρας.

γ. Σε επιχειρησιακές, που αφορούν τους εργαζόμενους μιας εκμετάλλευσης ή επιχείρησης.

δ. Σε εθνικές ομοιοεπαγγελματικές που αφορούν τους εργαζόμενους ορισμένου επαγγέλματος και των συναφών προς το επάγγελμα αυτό ειδικοτήτων όλης της χώρας.

ε. Σε τοπικές ομοιοεπαγγελματικές, που αφορούν τους εργαζόμενους ορισμένου επαγγέλματος ή και των συναφών ειδικοτήτων συγκεκριμένης πόλης ή περιφέρειας.

2. Οι κλαδικές, επιχειρησιακές και εθνικές ή τοπικές ομοιοεπαγ-